

3

NIEUWSBRIEF
MAART
2019

Onafhankelijke

VAKBOND

ECONOMIE

- ◆ Begrotingstekort: 7,8 miljard euro
- ◆ Europese economie verzwakt
- ◆ Brexit wordt chaos
- ◆ Vermogenstaks op vastgoed
- ◆ Miljardairs bedreigen de democratie

VARIA

- ◆ Wat verandert er in maart?
- ◆ Federale verkiezingen 2019
- ◆ Weinig vertrouwen in Justitie
- ◆ Nood groot bij voedselbanken

ONDERWIJS

- ◆ Onderwijsstaking op 20 maart
- ◆ Meer geld voor basisonderwijs
- ◆ Onderwijs is een basisrecht
- ◆ Onderwijs en kwaliteit
- ◆ Creatieve projecten gezocht

BOEKEN

- ◆ Grijsgedraaid
- ◆ Leerkrachten en hun loopbaan
- ◆ Karl Marx: zijn leven
- ◆ Warm, welkom en wederkerig
- ◆ Liefde

SECTOREN

- ◆ De staking van 13 februari
- ◆ Het IPA
- ◆ Ryanair heeft akkoord
- ◆ Koopkracht daalt verder
- ◆ Van Hool blijft staken

ANTIPESTTEAM

- ◆ Move tegen pesten
- ◆ Psychologen terugbetaald
- ◆ Negatief gedrag op het werk
- ◆ Week van de lentekriebels
- ◆ Het recht om je kleinkinderen te zien

ECONOMIE

♦ Begrotingstekort: 7,8 miljard euro

De volgende regeerperiode zakt de economische groei, explodeert het begrotingstekort en slabakt de jobcreatie. Dat blijkt uit de nieuwe langetermijnvooruitzichten van het Planbureau.

Het Planbureau maakt elk jaar rond deze tijd zijn langetermijnvooruitzichten bekend. Die dienen als basis voor de meerjarenbegroting die de regering eind april moet indienen bij Europa. Het gaat om voorspellingen bij een ongewijzigd beleid. Als de volgende regering maatregelen neemt, kunnen de cijfers aanzienlijk verbeteren.

De komende vijf jaar zal de economische groei afnemen, de jobcreatie slabakken en de rentelasten niet meer zakken.

De nieuwe vooruitzichten van de federale overheidsinstelling zijn niet om vrolijk van te worden. 'Rampzalig', klinkt het in regeringskringen. Uit de vooruitzichten blijkt dat de economische groei de komende vijf jaar afneemt bij een ongewijzigd beleid, de jobcreatie slabakt, het begrotingstekort stijgt tot 12 miljard euro en de rentelasten niet meer zakken.

De langetermijnvooruitzichten van het Planbureau tot 2024 zullen als basis dienen voor de verkiezingsprogramma's waaraan volop wordt geschreven. De partijen zullen rekening moeten houden met vijf magere jaren.

Terwijl de regering-Michel kon profiteren van een bevredigende groei van 1,3 tot 1,7 procent, zien de vooruitzichten er minder rooskleurig uit. In 2024, aan het eind van de volgende regeerperiode, zakt de economische groei tot 1,1 procent.

Door die groeivertraging komen er minder jobs bij. Terwijl in de periode 2015-2019 bijna 266.000 jobs gecreëerd zullen zijn, zijn dat er de komende vijf jaar ruim 100.000 minder. Een lichtpunt is dat het aantal werklozen verder zakt, waardoor de werkloosheidsgraad daalt tot 5 procent.

Minder groei betekent ook minder inkomsten en een hoger begrotingstekort. Vorig jaar zakte het tekort tot 0,8 procent van het bruto binnenlands product of 3,6 miljard euro, maar dit jaar stijgt het weer tot 1,7 procent of 8 miljard.

Dat komt omdat een tijdelijke ingreep van de regering-Michel - het optrekken van de boetes voor voorafbetalingen, waardoor bedrijven sneller belastingen betalen - wegvalt. In 2024 loopt het tekort zelfs

op tot 2,6 procent of zo'n 12 miljard euro. Het tekort neemt spontaan toe door de stijging van de uitgaven voor de pensioenen en gezondheidszorg, maar ook omdat de belastinginkomsten dalen.

Ook de schuldgraad blijft boven 100 procent hangen. De regering-Michel kon het tekort met miljarden afbouwen dankzij de lage rente. Maar die rentebonus valt weg voor de regering die na de verkiezingen van 26 mei aan de macht komt, omdat de rente nauwelijks nog zal dalen.

Die besparingsoefening zal een grotere omvang hebben dan die waar de regering-Michel voor stond. Die drong het tekort terug van 3,1 naar 1,7 procent.

Als de nieuwe regering de begroting in evenwicht wil brengen, moet ze een tekort van 2,6 procent wegwerken of zo'n 12 miljard.

En dat in minder gunstige economische omstandigheden. Veel ruimte om cadeautjes uit te delen - in de vorm van belastingverlagingen - zal er niet zijn. Bron: De Tijd

De gevolgen kunt u al raden.

De volgende regering zal niet anders kunnen dan besparen of de belastingen verhogen.

♦ Europese economie verzwakt

De industriële productie in de 19 landen van de eurozone kent haar snelste groeivertraging sinds de financiële crisis. De economische groei zal dit jaar met moeite boven de 1% uitkomen, nu ook in Duitsland de economische motor sputtert. Europa en zijn economie zitten alweer in de problemen.

Niet de opkomende economieën, maar Europa lijkt plots het grootste obstakel voor de globale economische groei. Verschillende analisten zien de situatie in Europa dan ook snel achteruitgaan.

“Indien Frankrijk stopt met consumeren en Duitsland stopt met produceren heb je een groot probleem in de eurozone,” zegt Ludovic Subran, adjunct- chief economist bij Allianz.

Het zijn niet langer landen als Griekenland en Cyprus die zorgen baren, maar Frankrijk – waar de ‘gele hesjes’ op de economie wegen – en Duitsland. Beide zijn samen goed voor ongeveer de helft van de economie van de eurozone. Dan is er nog Italië, dat de financiële markten blijft verontrusten door de groeiende twijfel over zijn fiscaal management. Het land is sinds kort ook officieel opnieuw in recessie.

Volgens Willem Bouter, die economisch adviseur is bij Citigroup, staat het cyclische herstel in Europa wel degelijk onder serieuze druk. Hij maakt zich vooral zorgen over de gezondheid van de banken. Tenslotte is er de onzekerheid rond de Brexit en de komende Europese verkiezingen. Daarbij zouden eurosceptici tot een derde van de zetels kunnen halen. Die zullen trachten van binnenuit de EU-agenda te saboteren, wat vele bedrijven nu al zenuwachtig maakt.

De industriële productie daalde in december met 0,9%, dubbel zo veel als analisten hadden ingeschat. Het gaat om de sterkste daling sinds 2009.

Europa lijdt onder de groeivertraging in China, dat de laagste groei in 28 jaar liet optekenen. Vooral in de autosector laat zich dat voelen. Bedrijven als Fiat en Umicore verwachten dat hun winsten lager zullen uitvallen, net vanwege de groeivertraging in 's werelds tweede economie.

Indien de situatie verder verslechtert, vragen analisten zich af wat de ECB nog kan doen, nu die de voorbije jaren al duizenden miljarden euro in het systeem heeft gepompt.

Sommige analisten zien het minder dramatisch in voor Europa en zijn economie. Ze denken dat de situatie in Duitsland en Frankrijk voornamelijk enkel deze landen zelf treft. Eens de situatie daar opklaart, zal het continent opnieuw met de groei aanknopen.

De zakenbank Goldman Sachs heeft haar verwachtingen voor de eurozone voor de korte termijn naar beneden bijgesteld, maar ziet later dit jaar verbetering dankzij de lagere olieprijs en gunstige fiscale maatregelen. Bron: Express

◆ Brexit wordt chaos

Zoals de zaken nu staan zal de Brexit een chaos worden. Er is geen enkele duidelijkheid, geen plan, en premier May krijgt zoveel kritiek dat het niet meer aangenaam is.

Ze heeft de parlementsleden opgeroepen om 'hun zenuwen in bedwang te houden'. 'Het zal mogelijk nog tijd kosten om een herwerkte deal te krijgen', maar 'de gesprekken zijn nu in een cruciaal stadium'.

Theresa May en de Europese onderhandelaars hebben eind vorig jaar eigenlijk al een echtscheidingsakkoord voor de Brexit gesloten. Alleen heeft het Britse parlement die tekst in januari naar de prullenmand verworpen.

Vooraf de Ierse kwestie is een knelpunt. May probeert te vermijden dat er opnieuw grenscontroles moeten komen tussen de Republiek Ierland en Noord-Ierland, dat deel uitmaakt van het Verenigd Koninkrijk, ook als er na de overgangsfase eind 2020 nog geen nieuwe relatie tussen Europa en Groot-Brittannië is.

De Britse parlementsleden stuurden May eind januari terug naar Brussel om 'alternatieve regelingen' uit te werken voor die backstop, maar daar wil Brussel dan weer absoluut niet van weten. May beloofde deze week terug te keren naar het parlement voor een stand van zaken, maar veel vooruitgang is er de afgelopen veertien dagen niet geweest.

De eerste minister kwam van een relatief kale reis naar Brussel terug: het echtscheidingsakkoord wordt niet opgebroken, maar de Britse en Europese onderhandelaars blijven wel zoeken naar een oplossing die een geordend vertrek mogelijk maakt, verklaarden Commissievoorzitter Jean-Claude Juncker en May na afloop van hun ontmoeting in een gezamenlijke mededeling.

Premier May gaf toe dat er 'nog tijd nodig is om een herwerkte deal te bekomen'. Intussen roept ze de parlementsleden op 'hun zenuwen in bedwang te houden'. 'We blijven verder werken aan een deal. De gesprekken zijn nu in een cruciaal stadium.' Als er nog geen nieuw akkoord is tegen dinsdag 26 februari, keert ze terug naar het parlement voor een stand van zaken en kunnen de parlementsleden opnieuw mee de gang van zaken bepalen door amendementen in te dienen.

Deze week donderdag mogen de parlementsleden ook opnieuw debatteren over en amendementen indienen op een Brexit-motie, zei ze. De parlementsleden kunnen dan aangeven of ze May inderdaad meer tijd geven voor de onderhandelingen, of niet.

Op 29 maart vertrekken de Britten uit de Europese Unie. Oppositieleider Jeremy Corbyn beschuldigt de premier ervan de zaken zodanig op de spits te drijven dat het parlement 'gechanteerd wordt om een gebrekkig akkoord te steunen'.

'Ze blijft een stemming over de deal uitstellen. Vandaag is ze hier opnieuw met meer excuses en meer vertragen', zei hij dinsdag in het parlement. 'Dit is onverantwoord. Ze speelt met de tijd en ze speelt met onze jobs, onze economische zekerheid en de toekomst van onze industrie', aldus de Labour-leider.

Ondertussen wordt het steeds grimmiger bij de parlementsleden, ook bij Labour gaven er al enkelen hun ontslag.

Acht parlementsleden van Labour scheuren zich af van de oppositiepartij en gaan als onafhankelijke zetelen. Dat hebben ze aangekondigd op een persconferentie, melden de Britse media. De acht konden zich niet vinden in de Brexit-aanpak van leider Jeremy Corbyn.

Ze namen ontslag uit de partij uit onvrede met het leiderschap van Jeremy Corbyn. Hij trad volgens hem niet hard genoeg op nadat het gerecht eind vorig jaar een onderzoek naar mogelijke antisemitische haatmisdrijven binnen Labour opende.

Ook de aanpak van de Brexit, en vooral het gebrek daaraan, was een beslissende factor. "Het partijleiderschap faciliteert de Brexit", zei Mike Gapes. "Jeremy Corbyn en zijn volgers staan aan de verkeerde kant in zo veel internationale dossiers, van Rusland tot Syrië en Venezuela."

De onafhankelijke groep wil zich nu vooral inzetten voor de People's Vote campaign, die ijvert voor een tweede referendum. Als onafhankelijke groep willen ze zich vooral bezighouden met "een nieuwe vorm van politiek". "Het wordt tijd dat we deze ouderwetse politiek dumpen. Het Verenigd Koninkrijk heeft een partij nodig die klaar is voor het hier en nu", zei Umunna. "De politiek is kapot. Maar het hoeft niet zo te zijn, laten we het veranderen." De onafhankelijke groep komt de eerstvolgende dagen al voor het eerst samen. Of het echt om een nieuwe politieke partij gaat, is niet duidelijk. De zeven zijn wel niet van plan om de Liberal Democrats (het kleine broertje van de Conservatieven en Labour) te vervoegen.

Corbyn zelf reageerde al kort: "Ik ben teleurgesteld dat de parlementsleden het gevoel hadden niet verder te kunnen werken voor het beleid dat miljoenen heeft geïnspireerd bij de verkiezingen van 2017."

Ook andere Labour-politici van alle strekking reageren teleurgesteld. "Dit is een verschrikkelijke dag voor de partij en voor iedereen die ons nodig heeft", zegt parlements lid Lisa Nandy. Lucy Powell spreekt van "een foute beslissing". "Er is geen weg naar een progressievere, eerlijker land zonder een sterke en levendige Labour-partij. Ik zal mij daarvoor blijven inzetten." Jonathan Ashworth is scherper. "Zitten als onafhankelijken, stemmen als onafhankelijken, meedoen aan verkiezingen als onafhankelijken en er uiteindelijk onafhankelijk voor zorgen dat de Tories aan de macht blijven", tweette hij.

Maar ook bij May zijn er weglopers.

De Britse minister van Landbouw George Eustice stapt op vanwege de aangekondigde stemming over uitstel van de Brexit. Premier May kondigde dinsdag aan dat er mogelijk op 14 maart gestemd zal worden over een mogelijk uitstel.

Eustice schrijft in een verklaring dat hij "vrij wil zijn om deel te nemen aan een van de kritische debatten in de komende weken".

Volgens Eustice zal een stemming over een mogelijk uitstel van de Brexit de Britse onderhandelingspositie verzwakken. "We kunnen de Brexit niet succesvol onderhandelen als we niet bij de onderhandelingen weg kunnen lopen."

De minister van Landbouw is een uitgesproken voorstander van een harde Brexit, waarbij de relatie tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk minimaal zal zijn.

In zijn afscheidsbrief schrijft Eustice dat hij bang is dat een uitstel van de Brexit zal leiden tot de volgende vernedering van het VK. "Ik ben bang dat de ontwikkelingen van de komende weken weer zullen leiden tot een dictaat van de EU over alle voorwaarden van een uitstel", schrijft de minister. "Dit zal de finale vernedering zijn voor ons land."

May kondigde aan dat er op 12 maart weer in het Lagerhuis gestemd wordt over haar Brexit-akkoord. Als de regering die stemming weer verliest, zal er op 13 maart gestemd worden over een 'no deal-Brexit'. Parlementariërs mogen dan bepalen of zij zonder akkoord uit de EU willen stappen.

Als de Britse parlementsleden dit niet willen, stemmen ze op 14 maart over een uitstel van de Brexit. Waarschijnlijk wordt de Britse uittreding dan uitgesteld naar eind juni.

Volgens Neutr-On is de Brexit een stap achteruit in ons streven naar sociaal globalisme, een verdere verdeeldheid binnen de EU zal meer welvaart voor de bevolking in de weg staan en ervoor zorgen dat de welgestelden het nog meer voor het zeggen hebben.

◆ Vermogenstaks op vastgoed

Als de gemeentebelasting zich zou baseren op een schatting van de reële waarde van woningen in plaats van op het kadastraal inkomen, dan zouden steden als Antwerpen, Brussel en Knokke-Heist meer geld binnenhalen. In 109 gemeenten zouden de inkomsten dalen, blijkt uit een studie van ING.

"Een belasting op de reële waarde van de woningen had de gemeentes in 2006-2017 zo'n 580 miljoen euro extra opgebracht", stelt de ING-econoom Steven Trypsteen. "Dat komt doordat de mediaanprijs van

de woningen sterker stijgt dan de jaarlijkse indexering van het kadastraal inkomen, dat nu de basis vormt voor de onroerende voorheffing."

Het kadastraal inkomen (KI) is een fictieve waardebeoordeling, die zou moeten overeenkomen met de nettohuurwaarde van een jaar. De eerste schatting van die huurwaarde van de woningen gebeurde in 1975. Op basis van die schatting wordt het KI elk jaar geïndexeerd. "Een relatief sterke stijging van de prijs van het woningarsenaal in bepaalde wijken leidt niet tot een hoge KI, zodat de gemeentes daar eigenlijk te weinig belastingen innen", weet Trypsteen. "Het omgekeerde is ook waar. Op sommige plaatsen steeg de prijs van het KI relatief sneller dan de nominale prijs van de woningen, zodat de bewoners er nu relatief te veel belasting betalen."

In Nederland bepaalde de 'wet waardering onroerende zaken' in 1994 dat de vastgoedbelasting gebaseerd moet zijn op een jaarlijkse schatting de waarde van de woningen. "De jaarlijkse aanpassing is rechtvaardiger", aldus Trypsteen. "Om de effecten van zo'n jaarlijkse herwaardering te berekenen, vergeleken we de potentiële inkomsten op basis van het Nederlandse systeem met de reële inkomsten van de onroerende voorheffing in België. Bijna alle gemeentes kunnen meer belasting heffen. Zo zouden Antwerpen en Brussel meer inkomsten krijgen na zo'n herwaardering, omdat de woningprijzen er sneller stegen dan gemiddeld. Dat geldt ook voor Knokke, waar de inkomsten per inwoner 486 euro hoger zou liggen. Het omgekeerde geldt voor 109 gemeentes, waar het KI relatief sterker steeg dan de prijs van de woningen. Daar zouden de inkomsten uit woningbelastingen dalen na de invoering van de reële waardering." De drie Vlaamse gemeentes die het meeste inkomen per bewoner verliezen zijn Merksplas, Sint-Genesius-Rode en Schilde.

Trypsteen stelt dat de overname van het Nederlandse waarderingssysteem niet per se hoeft te leiden tot meer inkomsten uit gewest-, provincie en gemeentebelastingen, die alle het KI als maatstaf nemen. "Een gemeente zou ook kunnen beslissen het tarief te laten dalen", meent Trypsteen. "Een alternatieve compensatie is de vermindering van het tarief van de aanvullende personenbelasting. De gemeente zou zo een lokale taxshift kunnen doorvoeren van een belasting op de arbeid naar een belasting op het vermogen.

De gemeente kan dat nu ook al doen, maar de voorbije jaren was er alleszins geen belangrijke taxshift op lokaal niveau. De onroerende voorheffing is goed voor 35 procent van de gemeentelijke fiscale en parafiscale inkomensstroom, evenveel als de aanvullende personenbelasting. In 2005 was de verdeling gelijkaardig. Fiscale en parafiscale ontvangsten zijn goed voor 30 procent van de gemeente-inkomsten. Bijna de helft bestaat uit inkomsten van andere overheden.

De automatische indexering leverde de gemeenten in 2006-2017 volgens de ING-studie 49 procent van de extra inkomsten via de onroerende voorheffing op. De toename van het totale KI (omdat er bijvoorbeeld meer woningen werden gebouwd) leverde 42 procent extra op. Tariefaanpassingen waren goed voor de rest van de gestegen inkomsten.

De studie bekeek ook de evolutie van het belastbaar inkomen per aangifte, de algemene inkomensgroei en de bevolkingsgroei. In 589 gemeenten in ons land is er geen enkel verband tussen de groei van de bevolking en de geïnde personenbelasting per inwoner. Dat kan te maken hebben met een gemiddelde vermogensdaling door de bevolkingstoename. Zo is er zelfs een categorie steden en gemeenten waar de bevolkingsgroei gepaard ging met minder inkomsten uit de aanvullende personenbelasting. Dat is het geval in bijvoorbeeld Antwerpen en tien gemeentes in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het zijn dezelfde gemeentes waar in de onderzochte periode de inkomsten uit de onroerende voorheffing het minst zijn gestegen in vergelijking met de rest van het land. Dat wijst erop dat het aantal nieuwe woningen er relatief minder steeg dan elders of dat er minder herwaarderingen waren van het KI na een verbouwing.

"In deze sterk verstedelijkte gebieden is het moeilijk het aantal woningen te laten toenemen in de hoop meer woningbelasting te kunnen innen", aldus Trypsteen. "De bevolkingstoename leidt wel tot hogere uitgaven. Om die te compenseren, verhoogden die gemeentes meestal de opcentiemen, die dan geïnd werden bij de meer vermogende bevolking. Nergens steeg het aandeel van de onroerende voorheffing op de totale inkomsten zo sterk als in Antwerpen en enkele Brussels gemeentes." Bron: Trends

♦ Miljardairs bedreigen de democratie

Volgens een artikel van professor De Grauwe in Knack vormen miljardairs een bedreiging voor de democratie.

De vakbonden hebben gelijk om meer loonsverhoging te vragen, vindt econoom Paul De Grauwe. 'Het aandeel van de economische groei dat naar lonen gaat, is de voorbije twintig jaar stelselmatig gedaald.

Woensdag 13 februari organiseerden de vakbonden een nationale staking. De voorgestelde loonnorm van 0,8 procent voor de komende twee jaar - wat werknemers dus aan opslag kunnen krijgen boven op de index - vinden ze veel te laag. Zowel bij de werkgeversorganisaties als bij de regering kunnen ze op weinig begrip rekenen.

De vakbonden hebben een punt', zegt De Grauwe. 'De reële groei van de economie bedraagt tussen de 1 en 1,5 procent per jaar. Dan is 0,8 procent loonopslag voor twee jaar wat weinig. Dat betekent dat een groter deel van de winst naar het kapitaal gaat, de aandeelhouders. Dat is een trend: het aandeel van de economische groei dat naar lonen gaat, is de voorbije twintig jaar stelselmatig gedaald. Door zo'n kleine loonsverhoging wordt het alleen maar moeilijker om geschikte mensen te vinden. Neem nu het verplegend personeel. Daar is een groot tekort aan. Als je die lonen maar met 0,8 procent mag laten stijgen, krijgt je dat nooit weggewerkt. Tenzij je verplegend personeel uit het buitenland haalt, mensen die tevreden zijn met een laag loon. Is het dat wat we willen? Die loonnorm wordt door werkgevers gebruikt om niet met elkaar te hoeven concurreren: de lonen liggen zogezegd vast en dan kunnen werknemers bedrijven niet tegen elkaar uitspelen.

Het tegenargument luidt: België heeft nog steeds een loonhandicap ten opzichte van onze buurlanden.

Maar volgens De Grauwe is dat niet waar. Het klopt dat de loonkosten per uur in België bij de hoogste in Europa zijn. Maar je moet niet alleen kijken naar het loon, ook naar de productiviteit. Dan zie je dat we vandaag ongeveer op hetzelfde niveau staan als onze buurlanden en geen achterstand meer hebben. Werkgevers blijven graag hameren op die zogenaamde loonhandicap, maar eigenlijk is dat codetaal voor: 'We willen meer winst maken.'

De loonopslag van 0,8 procent staat in een nationaal akkoord en geldt voor iedereen. Kan die nog wel voor het hele land worden vastgelegd?

De Grauwe: Nee, dat is eigenlijk niet zinvol. In de jaren vijftig en zestig, toen we nog een grote industriële sector hadden, kon dat wel. Maar onze economie is nu zo gediversifieerd dat je niet meer voor iedereen dezelfde loonnorm kunt aanhouden. Je zou beter onderhandelen op sectoraal niveau, maar ook binnen een sector lijken bedrijven niet meer allemaal op elkaar. Eigenlijk zou je de loonnorm nog het best voor elk bedrijf apart onderhandelen.

Dat zullen vakbonden en werkgeversorganisaties niet graag horen, want die nationale onderhandelingen geven hen veel macht.

De Grauwe: Je hoort weleens zeggen dat de vakbonden en de werkgeversorganisaties vandaag veel meer oog hebben voor het eigen belang dan voor het algemeen belang, maar dat is altijd zo geweest. Wat is veranderd, is de onderliggende structuur van de economie. Vroeger werd onze economie gedomineerd door enkele grote sectoren en bedrijven. Die waren machtig en konden makkelijk onderhandelen. Nu onze economie gediversifieerd is, wordt dat moeilijker. Je ziet toch dat het sociaal overleg tussen werkgevers- en werknemersorganisaties sputtert? En dat de akkoorden die ze afsluiten niet veel meer waard zijn dan het papier waarop ze werden genoteerd?

De vakbonden komen eigenlijk om dezelfde reden op straat als de gele hesjes: ze willen meer koopkracht.

De Grauwe: De gele hesjes zien inderdaad ook dat de koek wel groter wordt, maar dat hun deel de voorbije decennia niet gelijkmatig is toegenomen. De ongelijkheid is in de hele westerse wereld groter geworden. In België weliswaar minder dan in de VS, het Verenigd Koninkrijk, Zweden of Duitsland, maar ook bij ons neemt de druk op de onderkant van de samenleving toe. Daar moeten we oog voor hebben. Als grote groepen mensen vinden dat het marktsysteem niet langer billijk is, hebben we een groot

probleem. Dan komt dat marktsysteem zelf in het gedrang en boeken populistische succes met protectionistische voorstellen. Dat moeten we vermijden.

De verlaging van de werkgeversbijdragen heeft voor nieuwe banen gezorgd, zegt de regering.

De Grauwe: De werkgelegenheid in België is minder sterk gestegen dan gemiddeld in de eurozone. Volgens cijfers van de Europese Commissie zijn er sinds 2015 tot nu 209.000 jobs in ons land bij gekomen. Als het aantal banen was toegenomen volgens het gemiddelde in de eurozone hadden we 255.000 jobs gecreëerd. Het is dus belachelijk dat de regering-Michel die 209.000 nieuwe jobs als pluim op haar hoed steekt. In heel de eurozone zijn er banen gecreëerd omdat de economie het zo goed deed.

De regering-Michel wilde de werkloosheidsuitkeringen sneller laten dalen om de werklozen te motiveren weer aan de slag te gaan. Door de val van de regering zal dat er niet meer van komen. Jammer?

De Grauwe: Er is weinig wetenschappelijk bewijs voor dat door dalende uitkeringen mensen sneller werk vinden. Een aantal professoren schreef zelfs een opiniestuk in De Standaard waarin ze het omgekeerde argumenteerden: de werkloosheidsuitkering zou in het begin relatief laag moeten zijn, en daarna lichtjes stijgen. Ik ben wat dat betreft een agnost. In mijn ogen is de werkloosheidsuitkering in de eerste plaats een verzekering die ervoor moet zorgen dat mensen niet in de armoede terechtkomen als ze hun job verliezen. En dat moet ze zeker ook blijven. Ik zou de werkloosheidsuitkering dan ook niet meer sterk verlagen, ze is trouwens al degressief.

We zijn het enige land ter wereld waar mensen hun leven lang een werkloosheidsuitkering kunnen krijgen. Moet ze niet in de tijd worden beperkt?

De Grauwe: Ik zal niet ontkennen dat er profiteurs zijn onder de werklozen, en die moeten worden aangepakt. Maar zij vormen lang niet de meerderheid. De meeste langdurig werklozen hebben andere problemen, zoals een handicap, ziekte, depressie... Denkt u dat iemand die depressief is, zal genezen als hij zijn uitkering verliest?

De regering-Michel heeft de personenbelasting nauwelijks hervormd. Had ze dat beter wel gedaan?

De Grauwe: Natuurlijk. Het grote probleem in België is bekend: als je meer dan 40.000 euro per jaar verdient, zit je al in de hoogste belastingschijf. Elke euro die je meer verdient, wordt tegen 50 procent belast. Je zit hier veel te snel aan het hoogste tarief. Ik ben voor échte progressiviteit van de personenbelasting. De middenklasse moet minder snel in de hoge belastingschijven terechtkomen en dus minder belastingen betalen. En de mensen die heel veel verdienen, zouden tegen een veel hoger tarief moeten worden belast.

In de naoorlogse periode, tot in de jaren zeventig, piekten in de VS en het Verenigd Koninkrijk de hoogste tarieven tot boven de 90 procent. Dus vanaf een bepaald niveau aan inkomsten roomde de fiscus haast alles af. Dat is sinds de jaren tachtig drastisch veranderd en nu bedraagt het hoogste tarief 40 procent. We zijn ervan doordrongen geraakt dat mensen die heel veel verdienen economische welvaart creëren en dat we hen niet mogen afstraffen. Maar wat zien we? De economische groei was het hoogst toen de belastingtarieven het hoogst waren. En zodra die tarieven daalden, nam de economische groei af. Ik zeg niet dat er een oorzakelijk verband is, maar in elk geval heeft de verlaging van de toptarieven er niet voor gezorgd dat de economische groei toenam. Die toptarieven kunnen dus gerust omhoog.

Maar als België dat alleen doet...

De Grauwe: Natuurlijk moet België dat niet alleen doen, maar het is het is wel de richting die we uit moeten. Want miljardairs zijn een gevaar voor de democratie.

Waarom?

De Grauwe: Omdat ze hun middelen gebruiken om de politieke agenda te beïnvloeden. In Engeland en de VS kopen ze gewoon de media op, en manipuleren ze de publieke opinie.

Open VLD pleit sinds kort voor een vlaktaks van 30 procent.

De Grauwe: O, nee, alstublieft! Dat is zo'n verouderd idee.

Voorzitter Gwendolyn Rutten presenteert het als fris en nieuw.

De Grauwe: Ach, we hebben daar allemaal van gedroomd in de jaren tachtig, toen was mevrouw Rutten nog maar net geboren. Veel mensen vinden het huidige belastingsysteem al niet eerlijk. En ze hebben gelijk. Dat zou toch alleen maar erger worden als Kevin De Bruyne tegen hetzelfde tarief zou worden belast als wij allemaal?

De grootste trofee van voormalig minister van Financiën Johan Van Overtveldt (N-VA) was de verlaging van de vennootschapsbelasting.

De Grauwe: Maar dat is niets om trots op te zijn. Helaas moesten we de vennootschapsbelasting wel verlagen, omdat grote internationale ondernemingen anders naar het buitenland verhuizen, waar de tarieven om dezelfde reden vaak al zijn gezakt. Zulke bedrijven zetten ons met de rug tegen de muur. Politici zouden beter eens op Europees niveau samenzitten en kijken hoe ze dat kunnen stoppen. Nu moet een Europese belasting unaniem door alle lidstaten worden goedgekeurd. De Europese Commissie wilde dat afschaffen: een meerderheid van lidstaten zou volstaan voor een goedkeuring. Maar Van Overtveldt was daar niet voor te vinden, want dat was zagezegd een soevereiniteitsoverdracht.

De christendemocraten hebben zich de eerste twee jaar van de regering-Michel het vuur uit de sloffen gelopen om iets van een vermogensbelasting in te voeren. Dat is hen niet gelukt.

De Grauwe: Ze hebben een speculatiebelasting en een effectentaks uit de hoed getoverd, maar dat heeft allemaal niets opgeleverd. Alleen de middenklasse is opnieuw getroffen. De superrijken weten altijd te ontsnappen aan een vermogensbelasting, meestal via een achterpoortje dat door de politici zelf is opengezet. Dat is wraakroepend.

Waarom doen politici dat?

De Grauwe: Waarom zit de kleinzoon van Albert Frère in de regentenraad van de Nationale Bank? Ik zou het niet kunnen zeggen. Ik stel alleen vast dat een hele kleine groep van superrijken buitenproportioneel veel invloed heeft op het beleid. Ze dreigen politici af, of bluffen toch. Want laten we eerlijk zijn: de hoge inkomsten van sommigen zijn voor een deel het gevolg van hun eigen inspanning, maar vaak ook van puur toeval. Marc Coucke is rijk geworden omdat hij veel geluk heeft gehad, niet omdat hij een genie is.

Ik stel alleen vast dat een hele kleine groep van superrijken buitenproportioneel veel invloed heeft op het beleid.

Een vermogensbelasting duikt steeds weer op als het manna waarmee álles kan worden gefinancierd: van het begrotingstekort tot de sociale zekerheid.

De Grauwe: Extreemlinks rekent zich graag rijk met een vermogensbelasting. PVDA-voorzitter Peter Mertens is een toffe gast, ik ga graag met hem in debat, maar ik denk dat hij de opbrengst van een vermogensbelasting al twintig keer heeft uitgegeven. (lacht) Voor mij heeft een vermogensbelasting meer te maken met billijkheid. Ik heb het ooit berekend: als we in België **een taks van 2 procent heffen op vermogens boven een miljoen euro, brengt dat elk jaar 11 miljard op**. De overheid heeft een totaalbudget van ongeveer 200 miljard euro. Met zo'n vermogensbelasting kunnen we dus leuke dingen doen, maar ze volstaat niet om bijvoorbeeld de financiering van de sociale zekerheid veilig te stellen.

En de bedrijfswagens moeten eruit?

De Grauwe: Vanzelfsprekend. We weten allemaal waarom dat voordeel er is gekomen: omdat het verschil tussen het bruto- en het nettoloon te hoog ligt. Als men de salariswagen afschaft, zal het nettoloon van die werknemers moeten stijgen. Tegelijkertijd moet de overheid alternatieven aanbieden voor de auto en veel meer investeren in het openbaar vervoer.

De regering-Michel is er zelfs niet in geslaagd om de begroting op orde te brengen.

Wat al die rondrijdende bestelwagentjes aan het milieu kosten, zit niet in de prijs van de pakjes. Dat is buitengewoon inefficiënt.

Vijf jaar geleden begon de regering-Michel als een socio-economische herstelregering met hooggestemde ambities.

De Grauwe: Je moet toch naïef zijn om je daardoor te laten meeslepen? Ik ben misschien wat cynisch omdat ik al zo veel regeringen van alles en nog wat heb horen aankondigen. Uiteindelijk vind ik het beleid van de regering-Michel al bij al oké. Ze heeft geen grote stommiteiten uitgehaald en ze heeft ook geen fenomenale zaken gerealiseerd. Hetzelfde kun je zeggen van de regering-Di Rupo. Die continuïteit is ook de charme van dit land. Ik zou niet in de VS willen wonen, waar de tegenstellingen tussen de partijen ongelooflijk oplopen. Het Belgische systeem is niet fantastisch en er is misschien wel iets beters te verzinnen, maar toch is het allemaal zo slecht nog niet.

Volgens Neutr-On is het prachtig voorstel van de professor om de grote vermogens te belasten. Daarnaast zouden ook de bedrijven extra moeten belast worden, de cumuls afgeschaft worden, de belastingparadijzen gesloten, en de criminaliteit en de corruptie steviger aangepakt. Daardoor kunnen de belastingen voor de gewone burgers naar omlaag.

ONDERWIJS

◆ Onderwijsstaking op 20 maart

De Vlaamse onderwijsvakbonden roepen een onderwijsstaking uit in alle sectoren op woensdag 20 maart 2019. Dat laat het gemeenschappelijk vakbondsfront weten in een persbericht.

Onder het motto 'Waarom? Daarom!' roepen COV-COC, ACOD Onderwijs en VSOA op om te staken in alle onderwijssectoren. "De noden in het onderwijs zijn torenhoog en overduidelijk, terwijl de maatschappelijke druk en ambitie voor onderwijs toeneemt. De werkdruk stijgt samen met de ziektecijfers, terwijl de pensioenbesparingen volop doorgaan en maatregelen voor werkbaar werk uitblijven. De uitrol van het M-decreet blijft te weinig ondersteund. De roep om investeringen in onderwijs is te vaak herhaald en niet gehoord", klinkt het in een persbericht.

De vakbonden willen een duidelijke ambitie zien bij de komende regeringen. "De investeringen moeten duidelijk in de volgende Vlaamse en federale regeerakkoorden ingeschreven staan."

Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits neemt akte van de staking: "Onderwijs is mijn permanente zorg. Het Vlaams parlement keurde zopas maatregelen goed ter uitvoering van de cao die meer dan 150 miljoen euro vertegenwoordigt."

◆ Meer geld voor basisonderwijs

De sociale partners in het onderwijs hebben een toekomstplan voor het basisonderwijs opgesteld, goed voor een investering van 1,8 miljard euro in de komende 10 jaar. Ze vragen het Vlaams parlement een resolutie goed te keuren die ook de volgende regeringen daaraan bindt.

Het basisonderwijs kreunt al jaren onder een structurele onderfinanciering. Bovendien maken de toenemende diversiteit of de uitrol van het M-decreet de job er niet makkelijker op, zeggen de sociale partners binnen het onderwijs. De kwaliteit komt daarmee onder druk te staan. 'De afgelopen legislatuur werden hier en daar maatregelen genomen om de ergste nood te lenigen, maar elke maatregel voelt aan

als too little, too late. Af en toe wordt een brandje geblust, maar de brandhaard zelf wordt niet aangepakt", klinkt het.

Het onderwijsveld komt nu met een toekomstplan voor het basisonderwijs voor de komende tien jaar, vertrekkend vanuit een 'driesporenaanpak'. Algemeen secretaris van het COV (Christelijk onderwijzersverbond) Marianne Coopman en haar collega bij OVSG (Onderwijskoepel van steden en gemeenten) Patriek Delbaere kwamen het plan donderdag voorstellen tijdens een hoorzitting in de Commissie Onderwijs van het Vlaams parlement.

Concreet vragen de sociale partners een bijkomende investering van 1,8 miljard euro, wat neerkomt op 250 euro per leerling voor de komende tien jaar. De bedragen moeten eerst en vooral gaan naar werkingsmiddelen, maar ook naar de leraar en het hele onderwijsteam, en de schoolorganisatie. Ze herhalen daarbij hun pleidooi voor een masteropleiding in het basisonderwijs. Daarnaast moet onder meer de kinderverzorging worden uitgebreid, om kleuteronderwijzers te ontlasten, en vragen de sociale partners extra investeringen in administratieve, pedagogische en beleidsondersteuning voor de schoolleiding.

Coopman en Delbaere vragen het Vlaams parlement een resolutie aan te nemen die ook de volgende regeringen bindt aan het toekomstplan. 'Er is meer nodig dan een los uitgesproken engagement. Wij rekenen op de handtekening van alle parlementsleden', klinkt het. 'Vijf voor twaalf is al lang voorbij.'

Meerderheidspartijen CD&V, N-VA en Open VLD zijn bereid extra te investeren in het basisonderwijs, al houden ze hier en daar een slag om de arm. 'We moeten de eerste stappen naar een alomvattend plan nog zetten, maar dat betekent niet dat de vele signalen vanuit het onderwijsveld de voorbije jaren zijn genegeerd', zei CD&V-parlements lid Jos De Meyer. 'De tekst gaat zeker in de juiste richting. Het volgende regeerakkoord moet werk maken van de inhoudelijke en budgettaire implicaties van de drie voorliggende sporen', zei hij, maar als deze legislatuur nog stappen gezet kunnen worden 'is onze fractie vanzelfsprekend bereid om met grote overtuiging daaraan mee te werken.'

Voor Open VLD'er Jo De Ro is onder meer het kleuteronderwijs prioritair. 'Waarmee onze fractie niet wil zeggen dat de andere dingen niet nodig zijn', benadrukte hij. 'Het zou eenvoudig zijn om een resolutie in te dienen met alles wat jullie vragen, maar er zijn ook punten waar alternatieven mogelijk zijn. Rond al jullie voorstellen moet naar oplossingen gezocht worden, maar niet altijd met de prijs die erin staat.'

Koen Daniëls van N-VA sloot zich daarbij aan. 'Het makkelijkste om ons nu heel populair te maken zou zijn om hier met veel bravoure een handtekening onder de resolutie te zetten', zei hij. 'Maar we moeten keuzes maken en prioriteiten stellen: infrastructuur is ook belangrijk, net als hogescholen, innovatie, klimaatmaatregelen en zo verder. Het is te gemakkelijk om te zeggen: het is allemaal in orde, want de rekening komt ergens en die moet ook betaald worden.' N-VA is het er wel mee eens dat er dringend investeringen nodig zijn in het basisonderwijs. 'In ons verkiezingsprogramma zal onderwijs hoofdstuk 1 zijn.'

'Ik voel plaatsvervangende schaamte', zei SP.A'er Steve Vandenberghe, 'omdat we nog maar op het niveau zitten van hoorzittingen'. 'Er zijn al hoorzittingen geweest, tientallen vragen in het parlement, en het onderwijsveld heeft al verschillende keren aan de alarmbel getrokken in de media. En vandaag zitten we hier weer.' Volgens Vandenberghe, in een vorig leven zelf directeur op een basisschool, heeft de regering 'veel tijd verloren' en is het 'absoluut dringend tijd om in te grijpen en te investeren in het basisonderwijs'. 'De regering weet dat, maar doet aan lapwerk. Ik zeg niet dat de minister niets heeft gedaan, dat zou intellectueel niet correct zijn, maar beleid voeren dat is keuzes maken. En investeren in basisonderwijs is een prioritaire keuze die we nu dringend moeten maken.'

Zijn partijgenote Caroline Gennez sloot zich daarbij aan. 'Wij hadden bijvoorbeeld verwacht dat werkingsmiddelen voor het kleuter- en lageronderwijs deze legislatuur al gelijkgeschakeld zouden zijn. Onderwijsbeleid veronderstelt altijd een goed evenwicht tussen drie dingen: visie, mensen en middelen.'
Bron: Knack

◆ Onderwijs is een basisrecht

'Met de beslissingen die deze rechtse Vlaamse regering de voorbije jaren nam, zijn de zorgen voor ouders net toegenomen in plaats van afgenomen', schrijft Vlaams Parlementslid Caroline Gennez (SP.A) in Knack. 'Dat commerciële ondernemingen winst maken is logisch, maar in ons onderwijs is het dat niet.'

De grondwet is duidelijk: elke leerling heeft recht op kosteloos onderwijs. De realiteit is dat scholen vandaag een bijdrage mogen vragen. Dat is, wat mij betreft, een toegift op dat grondrecht. Eentje dat we streng moeten bewaken en op lange termijn moeten omzetten in volledig gratis leerplichtonderwijs.

Als eerste belangrijke stap naar kosteloos leerplichtonderwijs voerde SP.A in het basisonderwijs een maximumfactuur in. Dat vroeg miljoenen extra werkingsmiddelen voor de scholen ter compensatie. Een investering die haar doel meer dan waard is: elk kind laagdrempelig, en zonder veel bijkomende zorgen voor de ouders, op die schoolbanken krijgen. Met de beslissingen die deze rechtse Vlaamse regering de voorbije jaren nam, zijn de zorgen voor ouders net toegenomen in plaats van afgenomen.

De schoolfactuur is gestegen: de maximumfactuur voor ouders werd verhoogd, de werkingsmiddelen voor scholen verlaagd. Ook door de halfslachtige hervorming van het secundair onderwijs dreigt nu een nieuwe factuurgolf. De nieuwe eindtermen vragen nieuw lesmateriaal en schoolboeken. Uitgeverijen gooien Vlaamse topartiesten als Stan Van Samang en Jef Neve in de strijd om hun boeken verkocht te krijgen. Een optreden kost al snel 8 à 9000 euro. Een overheadkost voor de uitgeverij die, of wat dacht je, rechtstreeks wordt doorgerekend in de prijs van de schoolboeken.

Het doet denken aan Pepsi Max en Coca Cola die Beyoncé en Selena Gomez in de strijd gooiden om hun drankjes verkocht te krijgen. Tekenend voor de groeiende commercialisering in ons onderwijs. Schoolboeken zijn een pedagogisch hulpmiddel, geen blikje frisdrank. En bij wie denkt u dat die factuur uiteindelijk terecht komt? Inderdaad: de ouders.

Voor ouders wordt die schoolfactuur een steeds grotere uitdaging. In 2018 deden scholen 12.569 keer beroep op incassobureaus om onbetaalde schoolfacturen te innen. In 2016 was dat nog 11.236 keer. Het bedrag aan onbetaalde schoolfacturen loopt zo op tot meer dan 2,7 miljoen euro per jaar. Door het inschakelen van incassobureaus ontstaat op die onbetaalde schoolfacturen een winstmodel: ze maken winst op de schulden van ouders en gebruiken agressieve praktijken om ouders onder druk te zetten.

Die praktijken staan haaks op de menselijkheid waar ons onderwijs voor staat. Het kan niet dat incassobureaus winst maken op de kap van schoolgaande kinderen. Laat het ons, zeker in een schoolcontext, menselijk houden. Ook wanneer ouders even niet in staat zijn of het wat moeilijker hebben om hun factuur te betalen.

Jongeren die een richting kiezen op basis van de kostprijs zijn geen uitzondering meer. En zelfs begin februari zijn er nog kinderen die zonder schoolboeken in de klas zitten. Zowel uitgeverijen van schoolboeken als incassobureaus maken misbruik van een grondrecht, gratis onderwijs, om winst te maken. Dat commerciële ondernemingen winst maken is logisch, maar in ons onderwijs is het dat niet. We verplichten onze kinderen terecht om onderwijs te volgen, maar dan moet het wel betaalbaar zijn. De winstmodellen moeten uit ons onderwijs, te beginnen met een maximumprijs op schoolboeken en een verbod op incassobureaus in onze scholen. Maar vooral door de kostprijs voor ouders en leerlingen drastisch te verlagen. Ons einddoel is gratis leerplichtonderwijs. En ik besef zeer goed dat dat niet van vandaag op morgen kan.

Met SP.A realiseerden we een maximumfactuur in het basisonderwijs die voor heel wat ouders zorgde voor lichtpuntjes aan het einde van de tunnel. Deze rechtse Vlaamse regering maakt het voor die ouders opnieuw donker. Wat ons betreft is de volgende stap een maximumfactuur in het secundair onderwijs. Dat maakt van ons onderwijs opnieuw een basisrecht in plaats van een luxeproduct. Bron: Knack

Vlaams Parlementslid en onderwijsspecialist Caroline Gennez (SP.A) trekt de Antwerpse lijst voor het Vlaams Parlement.

◆ Onderwijs en kwaliteit

“In onderwijs worden de kaarten gedeeld, ten goede en ten kwade”, vertelt OESO-topman Dirk Van Damme. Hoe zorg je er dan voor dat zo veel mogelijk leerlingen goede kaarten in handen krijgen? Van Damme pleit voor ambitie bij leerlingen en leraren.

Wat kan je in godsnaam gemeen hebben met OESO-topman en wereldwijd gerespecteerd onderwijsexpert Dirk Van Damme? De secundaire school, zo blijkt. Allebei keken we 6 jaar lang naar de krijtborden van het Sint-Jan-Berchmanscollege in Sint-Amandsberg. Zo klein kan de (onderwijs)wereld soms zijn. Vóór het interview blikken we terug op hoe bevlogen leraren Latijn ons met hun retorische trukendozen bij hun uitstekende lessen hielden. 10 minuten nostalgie, gevolgd door een interview waarin we 1 uur lang de blik vooruit houden.

Ons startpunt: het gloednieuwe 2-jaarlijkse ‘Trends Shaping Education’ van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) die aan de lopende band rapporten produceert. Het onderzoek belicht economische, sociale, demografische en technologische tendensen en bekijkt wat die voor onderwijs betekenen.

Dirk Van Damme: “Leerlingen omhoog tillen is een van de belangrijkste pedagogische taken van een leraar”

Welke inzichten uit ‘Trends Shaping Education 2019’ moet elke directeur of leraar meekrijgen?

Dirk Van Damme: “Dat hun leerlingen global competence moeten ontwikkelen. Leer jongeren nadenken over mondiale migratie, ongelijkheid, duurzaamheid en wereldhandel. Laat ze in interactie gaan met leeftijdsgenoten uit andere landen, culturen, milieus. En leer ze de impact inschatten van lokale acties of beslissingen op de grote wereld, zonder dat ze zichzelf en hun eigen identiteit verliezen.”

“Zet daarom stevig in op burgerschap. Help je leerlingen uitgroeien tot actieve, geëngageerde wereldburgers. En tot slot: in het rapport zit een prikkelend hoofdstuk over online veiligheid. Met aandachtspunten voor leraren en leerlingen. Hoe bescherm je persoonlijke data, hoe sturen algoritmes je doen en laten, wat willen hackers te pakken krijgen?”

De samenleving verandert razendsnel. Hoe moet onderwijs daarmee om? ‘Beter eersteklas mensen vormen dan tweedeklas robots’, zoals uw OESO-collega Andreas Schleicher stelt?

Dirk Van Damme: “Ja. We moeten niet proberen de computers te verslaan, maar wel keihard investeren in die menselijke eigenschappen die computers (nog) niet evenaren. In onderwijs blijven basiscompetenties daarom essentieel. Denk aan taal, wiskunde en wetenschap. En een stevige laag kennis. Want het is niet omdat je via Google alles kan opzoeken, dat we alle kennis van het bord moeten vegen. Op die fundamenten bouw je verder door je leerlingen maximaal te vormen en uit te rusten met sociale, emotionele en ethische competenties.”

“In de PISA-proeven van 2015 zat voor het eerst een luik ‘teamwerk’. In 2018 testten we ook wereldburgerschap. En in de toekomst willen we valide data verzamelen over creativiteit, waarden, ethiek en zingeving.”

Moet onderwijs leerlingen voorbereiden om te functioneren in de maatschappij van de toekomst? Of ze equiperen om die zelf vorm te geven?

Dirk Van Damme: “Goeie vraag. Welke beroepen zullen verdwijnen, welke nieuwe jobs ontstaan, hoe ver gaat de robotisering? We tasten deels in het duister. De mentale consequentie is een laissez-faire bij sommige leraren. Jongeren zullen zichzelf wel redden.”

“Het klopt. We weten weinig over de toekomst. Maar wel dat ze volatiel is en dat iedereen met onzekerheid moet leren omgaan. Dan mag je als leraar niet terugplooiën op routineuze taken, maar moet je leerlingen cognitieve en sociaal-emotionele houvasten geven. Als de toekomst niet meer vooraf uitgeschreven is, heb je jongeren nodig die kunnen navigeren door digitalisering, mondialisering en andere

omwentelingen. Die niet overrompeld worden, maar weten waar hun talenten en tekorten liggen. En die durven ingrijpen in hun leven, maar ook in maatschappelijke en ethische dilemma's."

Best ambitieus. Laat een gebrek daaraan net een vaak gehoord verwijt zijn naar onderwijs, leraren en leerlingen.

Dirk Van Damme: "In PISA 2015 onderzochten we voor de eerste keer hoe ambitieus 15-jarigen zijn. We vielen van onze stoelen: Vlaamse leerlingen scoorden het laagst van alle OESO-landen. Maar we moeten jongeren niet met de vinger wijzen voor hun gebrek aan schoolse ambitie. Zij kopiëren hun ouders die zich afzetten tegen de prestatiemoraal. Vanaf het midden van de 20ste eeuw werkten we ons van een agrarisch gebied via onderwijs en een 'streversmentaliteit' vliegensvlug op tot een welvarende regio. Met een 6 op het rapport naar huis als je 8 kan halen? Redelijk ondenkbaar toen."

"We hebben leerlingen nodig die durven ingrijpen in hun leven, maar ook in maatschappelijke en ethische dilemma's"

"Vandaag vinden ouders vaak terecht dat kinderen niet altijd op hun teentoppen moeten lopen. Dat ze moeten genieten van het leven. Maar ze gaan daarin te ver. Presteren associëren ze bovendien met het kapitalisme dat ongelijkheid produceert en het klimaat naar de knoppen helpt. Dat ambitie ons welvaart bracht, vergeten ze. Ook op school jaagden we excelleren buiten: wie vandaag een 9 haalt, riskeert pesterijen op de speelplaats. Welbevinden kwam centraal. Terwijl het geen tegengestelden zijn."

Moeten leraren hun leerlingen uitdagen tot meer ambitie?

Dirk Van Damme: "Leerlingen omhoog tillen is een van de belangrijkste pedagogische opdrachten van leraren. Maar dat lukt niet als leraren niet meer durven te sanctioneren, niet duidelijk maken wat werkpunten zijn en punten vervangen door smileys. Zo willen we frustraties bij leerlingen vermijden, maar hun infowaarde ligt veel lager. Smileys verdoezelen de boodschap. Terwijl duidelijke evaluatie een essentieel onderdeel van elk leerproces is."

"We mikken vandaag te nadrukkelijk op de middenmoot. Leraren krijgen zelfs signalen om het niet te moeilijk te maken. Ze mogen niet meer vragen dan wat in de eindtermen staat, terwijl dat toch echt minimumdoelstellingen zijn. Het gevolg: sterke leerlingen vervelen zich te pletter in de klas."

Je stelt dat we de toppers vergeten. Maar OESO signaleert vooral een grote kloof tussen toppers en (sociaal) zwakke leerlingen. Hoe krijgen we ze in de toekomst mee?

Dirk Van Damme: "We moeten de uitdaging die leraren vroeger reserveerden voor hun toppers – wie niet meekon, werd in de buitenbaan van ons onderwijs gegooid en moest zichzelf maar redden – aan alle leerlingen geven. Iedereen bedienen op zijn/haar individuele talenten en mogelijkheden, zodat ze allemaal duidelijke leerwinst halen. Dat lukt alleen door uitgebreid te differentiëren."

"Daarom werkt een gelijkekansenbeleid alleen als het gelijke kansen op kwaliteit biedt, niet door de lat te verlagen. Ondanks al onze inspanningen, slagen we er onvoldoende in om de sociale achtergrond te verslaan. Jongeren uit sociaal zwakkere gezinnen eindigen veel vaker met een bso-of tso-diploma. Of verlaten de school zonder papiertje."

Waar hapert het dan?

Dirk Van Damme: "In de schoolkeuze. Ouders kiezen voor hun kinderen een school volgens de referentiegroep waartoe ze willen behoren. Niet voor een specifieke pedagogische aanpak. Daardoor is de spreidstand tussen Vlaamse scholen heel groot – sterke versus ondermaatse scholen – maar het verschil binnen scholen miniem. Een bredere sociale mix is wenselijk. Niet door de vrije schoolkeuze op te heffen, wel door bijvoorbeeld domeinscholen, die studierichtingen groeperen waar verschillende talenten samenzitten."

"Ook het talenaanbod moet ambitieuzer. We gaan er onterecht vanuit dat je talen alleen leert door te communiceren. Maar een paar duizend woorden en wat dialogen produceren, volstaan niet voor jongeren om goed Nederlands te spreken. Dan missen ze nuance in hun taal, maar ook in hun cognitieve ontwikkeling. Als we te snel tevreden zijn met het taalniveau van leerlingen met migratieachtergrond en

ze geen inzicht in taalstructuur aanbieden, pakken we ze kansen op succes op school en in de samenleving af.”

OESO sprak dezelfde zorg uit voor jongens: ook zij doen het steeds slechter op school.

Dirk Van Damme: “De genderkloof groeit internationaal. Meisjes stromen vaker naar hoger onderwijs, houden hun studies daar vaker vol. Hele sectoren kleuren vrouwelijk: geneeskunde, rechten, onderwijs. Goede verklaringen voor die groeiende kloof hebben we nog niet. Wellicht is studeren voor meisjes de weg naar meer maatschappelijke impact en status. Terwijl jongens sukkelen met de crisis van de mannelijkheid. In hun rebellie verwerpen ze daarbij ook de schoolse cultuur.”

Kunnen initiatieven als duaal leren meer jongeren tot een diploma motiveren?

Dirk Van Damme: “Zeker! Scholen zijn plekken van geconcentreerd leren waar je prikkels van buitenaf soms moet weren. Maar als je onderwijs relevant wil houden – zeker voor (sociaal kwetsbare) jongeren die we met de schoolse methodiek minder goed bedienen, dan moet je de schoolpoorten opengooien. Duaal leren doet dat. Cruciaal is wel dat bedrijven zich 100 procent engageren en dat scholen niet denken dat ze het monopolie op opleiden hebben.”

“Leraren werpen soms tegen: ‘Op school leren ze tenminste iets. In een bedrijf zijn we daar niet zo zeker van’. Kortzichtig. Voor veel leerdoelstellingen is de samenwerking tussen praktijk en theorie essentieel. Meedraaien in bedrijven of hospitalen maakt leerlingen sterker. Duaal leren mag perfect uitbreiden naar aso en hoger onderwijs. Plus: waarom zou je als school een hoogtechnologisch werkplek aankopen of de verouderde afdankertjes aannemen als een bedrijf op fietsafstand een gesofisticeerde machinerie bezit?”

Intussen piekt het lerarentekort. Hoe vinden we voldoende jongeren die de job als eerste keuze zien en een carrière voor de klas willen uitbouwen?

Dirk Van Damme: “We dragen niet goed zorg voor startende leraren. Onze aanvangsbegeleiding faalt. We droppen gemotiveerde twintigers voor de klas waar ze een gigantische praktijkshock ervaren, sturen ze van de ene school naar de andere ... en dan zijn we verrast dat er zoveel gedegouteerd opstappen. Hun idealisme is verdampt, ze keren nooit meer terug naar onderwijs.”

“Een ander probleem zit bij de instroom en de lerarenopleidingen. Die klagen dat ze steeds vaker tso en bso-leerlingen binnenkrijgen. Maar daar ligt het probleem niet: dat is een oubollige manier om naar kwaliteit te kijken. Er zijn uitstekende leraren die uit bso of tso komen. Alleen is de lerarenopleiding steeds vaker tweede of derde keuze. Terwijl het een job is die pakken motivatie en doorzettingsvermogen vraagt. Je wordt 10 jaar keihard op de proef gesteld. Pas daarna sta je een beetje op je gemak voor de klas. Het is een bijzonder uitdagend beroep.”

Uitdagend, maar niet aantrekkelijk?

Dirk Van Damme: “Minder dan vroeger. Al is de verloning niet slecht. Ik zou vooral veel meer vertrouwen geven aan de leraar als professional, aan de school als leergemeenschap. Administratieve planlast die daar niets toe bijdraagt, moeten we in vraag stellen.”

“Als je leraren vertrouwen geeft en goed begeleidt, dan mag je ze ook evalueren én sanctioneren. Voorlopig leggen we de verantwoordelijkheid bij de directeur, maar we moeten naar een peer-review-evaluatie waarbij leraren zich durven uitspreken over collega's. De school als een echte leerorganisatie.”

“Ik zou vooral meer vertrouwen geven aan de leraar als professional, aan de school als leergemeenschap”

“En tot slot: de macht verschoof van leraren naar ouders. Mondige, hoger opgeleide vaders en moeders stellen de leraar in vraag. Nemen een advocaat onder de arm en vechten het oordeel van de leraar aan. Als juridisering als een zwaard boven leraren en scholen hangt én administratieve overlast meebrengt, moet je niet schrikken dat de job zijn glans verliest. Daarom moeten we het vertrouwen en de autoriteit herstellen.”

Het beroep verliest aanzien, en toch vraagt iedereen veel van onderwijs, van leraren.

Dirk Van Damme: "In onderwijs worden de kaarten gedeeld, ten goede en ten kwade. Een hogere scholingsgraad leidt tot beter werk, een langer gezond leven, meer inkomen en minder armoede. Daarnaast bepaalt onderwijs ook de kwaliteit van de samenleving. En dus kijken ouders, maar ook belangengroepen naar scholen om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. We moeten daar niet radicaal tegen zijn. Maar wel elke vraag grondig bekijken en overload vermijden: je kan een curriculum niet blijven volstouwen, zonder iets weg te halen."

"Coderen, seksualiteit op school? Een discussie waard, maar we denken te snel in aparte vakken. Financiële geletterdheid bijvoorbeeld. Meer aandacht daarvoor is een legitieme vraag. We gedragen ons soms als financiële analfabeten, lenen roekeloos en eindigen in een diepe economische crisis. Maar een apart vak moet niet. De correlatie met cijfergeletterdheid is gigantisch. Als je die basiscompetentie onder de knie hebt, kan je ze via interest- of kansberekeningen perfect vertalen naar financiële contexten. Daarom: liever goed rekenonderwijs dan een apart vak financiële geletterdheid."

5 jaar geleden stelde je in Klasse dat leraren te weinig samenwerken. Vandaag breken co-teaching en onderzoeksgroepen door. Een goede tendens?

Dirk Van Damme: "Een heel positieve evolutie. Maar het gaat slechts om een voorhoede van scholen en leraren. Er zijn nog altijd veel leraren die de deur achter zich toe trekken en baas zijn in eigen klas. Lesgeven doe je samen. We moeten naar leergemeenschappen. Zowel binnen scholen, maar ook internationaal/online. Een meerwaarde voor je professionele ontwikkeling. En ook je leerlingen profiteren ervan als hun leraren in team werken. Beter 3 leraren die naar je kijken en overleggen, dan 1 leraar met zijn eigen (menselijke) vooroordelen en opvattingen."

Leergemeenschappen: iedereen zal levenslang moeten leren?

Dirk Van Damme: "Eerst leren, dan werken; die vaste levensloop staat al een tijd onder druk. Wie afstudeert, is niet klaar met leren. En toch: we praten al lang over levenslang leren, maar doen het nauwelijks. Misschien moeten we de leerloopbanen van jongeren verkorten. En ze daarna een individual learning account aanbieden, een levenslang recht op publieke middelen om je bij te scholen. Daarmee kan je sociaal ook corrigeren. Iedereen krijgt ongeveer hetzelfde rugzakje. En als je publieke middelen op zijn, is het aan jezelf. Terwijl nu een sterk mattheuseffect speelt in hoger onderwijs: wie al veel heeft, neemt nog meer."

"Ook leraren mogen na hun professionele start niet stilvallen. Daarvoor is hun job te belangrijk. Ze moeten zich blijven ontwikkelen. Eerst via goede aanvangsbegeleiding, daarna via coaching, leergemeenschappen of bijscholingen. Het liefst uit vrije wil, desnoods via dwang. Zoals bij artsen: wie zich niet blijft scholen, kan zijn licentie verliezen."

Maar ook professionaliseren door meer te doen met data?

Dirk Van Damme: "Vlaanderen doet veel met PISA-data. Ik hoop dat ook leraren en scholen die bekijken, maar ze zijn niet fijnmazig genoeg om ermee in de klas aan de slag te gaan. Niet elke school staat te springen om PISA-proeven. Dat snap ik. Ze worden overbevraagd. Een deel van de administratieve overlast die leraren en scholen ervaren zit in enquêtes en onderzoeksvragen."

"En toch: data zijn niet weg te denken in het schoolbeleid van de toekomst. Andere sectoren hebben die bocht al genomen, onderwijs staat nog niet zo ver. Maar we zetten stappen. Er is trouwens goed materiaal. Peilingsproeven en andere data geven je objectieve informatie. Die zorgen ervoor dat we niet op basis van indrukken of meningen een schoolbeleid uittekenen of leerlingen evalueren."

Je trekt de wereld rond als onderwijsexpert. Wat zijn de aspecten van het Vlaamse onderwijs waarover je met trots en/of plezier vertelt?

Dirk Van Damme: "De vormende waarde. Er zijn landen, zoals de VS, die dat niet de taak van de school vinden. Alles wat niet puur cognitief is, hoort niet thuis op school. De staat (lees: scholen) mag dat niet overnemen."

"Hier zien we dat helemaal anders. Ik kreeg ooit de kritiek dat PISA niet de essentie meet. Dat het humanistische vormingsideaal in het hart van ons onderwijs staat. Dat kan ik volgen. Daarom steun ik de

tendens om sociaal-emotionele vaardigheden en ethische waarden op te nemen in PISA-tests. Ons onderwijs is bijzonder bedreven in harmonieuze mensen afleveren die cognitief, sociaal, emotioneel en ethisch sterk zijn. Ondanks dalende PISA-scores – geen enkel land is op elk onderwijsvlak uitstekend, ook de Aziatische toplanden niet – doen we het over het algemeen nog altijd heel goed.” Bron: Klasse

♦ Creatieve projecten gezocht

Het maken van een muurschildering, een ecologisch verantwoorde wetenschapsopera of met je klas de opnamestudio induiken. Dat zijn enkele voorbeelden van hoe scholen creatief aan de slag gaan met de subsidies in het kader van het dynamoPROJECT.

183 scholen krijgen van Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V) meer dan 340.000 euro om zo een creatief cultuurproject te realiseren.

Deze projecten stimuleren de brede ontwikkeling van elke leerling en laten toe dat elke jongere kan genieten van cultuur. Via Cultuurkuur.be, het onlineplatform voor cultuureducatie, krijgen scholen elk jaar de gelegenheid een creatief project in te dienen. Elke school van kleuter tot hoger onderwijs kan dat doen vanuit haar eigen identiteit. Een professionele jury staat in voor de beoordeling.

Dit jaar zijn 183 scholen geselecteerd die in totaal 342.743 euro krijgen om hun projecten te realiseren. De projecten lopen van februari tot eind juni. Zo zullen leerlingen van de 2de graad Graphic Design uit het GO! Ensorinstituut Oostende en leerlingen van De Branding (OV4 TYPE 9) bijvoorbeeld samen een muurschildering realiseren op school. En 36 leerlingen uit het 1ste, 2de en 3de leerjaar van Vrije Basisschool VLOM uit Gent maken in drie weken tijd een wetenschapsopera.

'Dankzij het project Dynamo komen duizenden jongeren in contact met de rijke culturele wereld. Ook die jongeren die cultuur thuis niet met de paplepel meekrijgen', zegt minister Crevits.

'Kinderen in contact brengen met cultuur verruimt hun blik op de samenleving. Iets waar we moeten blijven op inzetten.' Bron: Knack

SECTOREN

♦ De staking van 13 februari

De staking van 13 februari ligt achter de rug en de vakbonden en de werkgeversorganisaties zullen wellicht een nieuwe poging ondernemen om in de Groep van Tien een loonakkoord te onderhandelen. De staking was volgens de grote vakbonden een succes en bewijst hoe vast het sociaal overleg zit. Een loonakkoord afsluiten lukt niet, laat staan dat de vakbonden en de werkgevers het eens geraken over grote hervormingen.

De vakbonden vragen voor dit en volgend jaar 1,5 procent opslag boven op de index, de werkgeversorganisaties willen alleen de 0,8 procent geven die wettelijk mogelijk is. De Belgische loononderhandelingen zitten in een strak keurslijf. Om de concurrentiepositie van onze bedrijven te beschermen mogen onze lonen niet sneller stijgen dan die in de buurlanden. Daarnaast vragen de bonden ook een verhoging van het minimumloon met 10 procent en het behoud van het brugpensioen. De sociale partners moeten ook de welvaartsenveloppe, een pot van 716 miljoen euro om in 2019 en 2020 de laagste uitkeringen te verhogen, verdelen.

Uit het loonkostenrapport van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) bleek dat de lonen in 2019 en 2020 met maximaal 0,8 procent mogen stijgen boven op de index.

De berekening van de loonnorm van 0,8 procent is gebeurd op basis van parameters die het Planbureau heeft aangereikt in november 2018. Het Planbureau zal morgen geactualiseerde cijfers publiceren die mogelijk zullen leiden tot een herberekening van de loonnorm', zegt de woordvoester van Kris Peeters.

De mogelijke opening kwam er op de dag dat de vakbonden het land platlegden voor hogere lonen. De bonden noemden hun staking een succes. Volgens de bonden werd de oproep om het werk neer te leggen massaal gevolgd in de privé- en de publieke sector. Zo was Brussels Airport dicht en was er veel hinder in de havens van Gent en Antwerpen. Door de minimale dienstverlening reden er wel heel wat treinen.

Arbeidsmarktexpert Stijn Baert (UGent) stelt hetzelfde vast. 'Het sociaal overleg is een soort van vergeetput voor moeilijke dossiers. Als de regering het over iets niet eens geraakt, evacueert ze het onderwerp naar de Groep van Tien. Denk bijvoorbeeld aan de hervorming van de anciënniteitsverloning. Vervolgens wordt er nooit meer iets van vernomen. Grote akkoorden worden nauwelijks of niet nog afgesloten.' De Groep van Tien staakt met andere woorden zelf. De cruciale vraag is hoe de sociale partners zichzelf opnieuw kunnen uitvinden, zodat ze kunnen bijdragen aan de doelstelling meer mensen aan de slag te krijgen en de koopkracht te doen stijgen.

Meer mensen aan de slag betekent meer belastingopbrengsten voor de staat, waardoor de belastingdruk kan dalen en mensen netto meer overhouden. Er is dan ook meer geld om de uitkeringen te verhogen voor wie het echt nodig heeft. Door die maatregelen zal de armoede dalen.

De stijging van de lonen in ons land is onderworpen aan de wet van 1996. Die bepaalt dat de lonen niet sneller mogen stijgen dan die in de buurlanden. Nadat de vakbonden en werkgeversorganisaties op nationaal niveau een maximale loonstijging hebben onderhandeld, moet in de sectoren een sectoraal minimum worden vastgelegd.

Binnen de bedrijven moet vervolgens de uiteindelijke loonstijging voor de werknemers in het bedrijf worden bepaald. Die moet tussen het nationale maximum en het sectorale minimum liggen.

Lees de commentaar van PVDA.

https://www.pvda.be/algemene_staking_succesvol_de_werkende_bevolking_eist_haar_deel_van_de_rijkdom_op

Volgens het ABVV en het ACV zijn werknemers beter gebaat bij een hoger brutoloon, omdat dat meer zekerheid biedt.

'Wij zetten in op hogere brutolonen, want dat geeft zekerheid én is ook belangrijk voor je afgeleide rechten zoals pensioen, ziekteverzekering, enzovoort', zegt ACV-voorzitter Marc Leemans in een reactie op het bericht van vicepremier en minister van Financiën Alexander De Croo (Open Vld) dat 738 bedrijven vorig jaar een winstpremie hebben uitgekeerd aan hun medewerkers.

'Werknemers hebben er alle belang bij dat hun loon bruto kan stijgen en daar zetten wij als ABVV alles op in', zegt ook Miranda Ulens, algemeen secretaris van de socialistische vakbond.

Marc Leemans wijst bovendien op het "perverse effect" van de winstpremies. Die bonussen vallen buiten de loonnorm, maar worden twee jaar later wel in rekening gebracht om de loonmarge te berekenen.' De winstpremie is volgens de ACV'er dan ook de doodgraver van bruto loonsverhogingen én de sociale zekerheid.

Winstpremies klinken mooi, maar op het einde van de rit zullen de werknemers zich bekocht voelen, reageert de socialistische vakbond ABVV.

Op winstpremies betalen werkgevers geen patronale bijdragen, waardoor de financiering van onze sociale zekerheid nog meer onder druk komt te staan. Ze worden niet in rekening gebracht voor de berekening van je vakantiegeld of je pensioen. Maar dit soort voordelen wordt wel meegeteld bij de berekening van de loonkostevoluntie, waardoor ze toekomstige loonmarge opeeten. Het is dus niet zo dat deze premies zomaar bovenop de loonmarge komen. En het is een systeem dat in handen ligt van de bedrijfsleiding, die

dit eenzijdig kan toepassen. En het is ten slotte ook een beloningssysteem dat enkel beperkt blijft tot bedrijven die winst maken, aldus Ulens.

ABVV-voorzitter Robert Verteneuil is benieuwd naar het nieuwe loonoverleg. De socialistische vakbond is bereid om een nieuwe nationale staking te organiseren en het land tot stilstand te brengen. "Zelfs voor meerdere dagen indien nodig", aldus Verteneuil, die niettemin naar eigen zeggen niet de bedoeling heeft om "voor de start van de onderhandelingen met dreigementen te zwaaien". De ABVV-topman riep verder de politieke partijen op om de dag na de verkiezingen - wanneer ze de onderhandelingen over een nieuwe coalitie opstarten - rekening te houden met de realiteit. "De boodschap van het volk daarin niet opnemen, zou een vergissing zijn" en zal volgens Verteneuil de groeiende kloof tussen de politieke wereld en de burgers alleen maar groter maken.

Anticiperend op de "groene electorale golf" die er volgens de vakbondsman zit aan te komen, wijst hij erop dat er geen antwoord kan komen op de klimaatproblemen, zonder rekening te houden met de sociale dimensie ervan, en omgekeerd. Een hint aan de ecologische partijen om samen te werken met andere partijen die op dat vlak grote ambities hebben. Verteneuil sprak de hoop uit dat er geen nieuwe Zweedse coalitie met MR/N-VA komt. "Ik kan mij geen nieuwe Zweedse coalitie indenken als ik zie wat de mensen zeggen. Hun boodschap lijkt mij duidelijk."

De grootste centrale van de socialistische vakbond ABVV, de algemene centrale, heeft een stakingsaanzegging ingediend voor 15 maart. De algemene centrale van het ABVV bevat 30 procent van de leden en overkoepelt werknemers in de bouw, de schoonmaak en de diensten.

Van een algemene staking is geen sprake, wel kan wie wil op 15 maart mee demonstreren met de klimaatspijbelers.

"We zullen onze leden die op 15 maart actie willen voeren, ondersteunen", zegt Werner Van Heetvelde van de vakbond. Of de andere 5 centrales zullen volgen, is nog niet geweten. Daarover wordt de komende dagen beslist.

Bij het ACV komt voortlopend alvast geen nieuwe stakingsaanzegging.

Op dinsdag 26 februari hebben de bonden en werkgevers, na twintig uur onderhandelen, een ontwerp van loonakkoord bereikt. Dat maakten de sociale partners na afloop bekend. Niet alle vakbonden gaan evenwel het voorstel verdedigen, enkel voorleggen.

Een akkoord over de loonnorm legt de maximale stijging van de brutolonen in de privésector voor de komende twee jaar vast. Het ontwerp houdt een stijging in van de lonen dit en volgend jaar met maximaal 1,1 procent bovenop de index. Inclusief de index betekent dit dus dat er 4,54 procent opslag komt dit en volgend jaar samen.

Ook de minimumlonen gaan omhoog, met 1,1 procent of 10 cent per uur. ABVV had eerder een stijging met 10 procent vooropgesteld voor de verhoging van dit minimumloon. 'We hadden gerekend op meer', aldus Miranda Ulens, algemeen secretaris van het ABVV. Vakbonden en werkgevers zullen wel in een werkgroep bekijken hoe die minimumlonen 'substantieel' kunnen worden verhoogd. Ondertussen toont het ABVV zich niet bereid het akkoord te verdedigen bij de achterban, maar enkel voor te leggen.

Werknemers kunnen ook rekenen op een hogere tussenkomst van de werkgever voor hun trein-, tram- en busticket. De tussenkomst stijgt van 64 naar 70 procent. Als er nog geen fietsvergoeding wordt gegeven, luidt het advies dat voortaan wel te doen. Er mogen ook meer overuren worden gepresteerd: het aantal vrijwillige overuren dat mag worden gepresteerd stijgt van 100 naar 120 uren per jaar. Hier hadden de werkgevers dan weer duidelijk op meer gerekend.

Daarnaast werden afspraken gemaakt over de SWT-leeftijden. Voor de lange loopbanen en de zware beroepen blijft het volgens het ontwerp van akkoord mogelijk om nog 2,5 jaar lang op 59 jaar op brugpensioen te gaan. Voor bedrijven in moeilijkheden en in herstructurering wordt de brugpensioenleeftijd opgetrokken van 56 naar 58 jaar in 2019, naar 59 jaar in 2020 en naar 60 jaar eind 2020. Oudere werknemers kunnen in het kader van de landingsbanen vanaf 55 jaar op vijfde basis werken, wie 57 is kan halftijds gaan werken.

Ook de uitkeringen gaan omhoog. De laagste uitkeringen stijgen met 2,4 procent, de hoogste met 1,1 procent.

De bonden hadden voor aanvang van de onderhandelingen in januari op meer gehoopt, maar toonden zich maandag bereid om met 1,1 procent als uitgangspunt opnieuw aan tafel te gaan.

Neutr-On is niet akkoord met deze magere resultaten.

◆ Het IPA

In de media werd recent veel gesproken over het IPA en de loonnorm. Maar wat is dat nu precies en heeft dit gevolgen voor jou persoonlijk?

Een IPA, wat is dat?

IPA is de afkorting van Interprofessioneel Akkoord. Het gaat om een tweejaarlijks akkoord tussen de sociale partners. De sociale partners zijn degenen die de werkgevers en de werknemers vertegenwoordigen en afspraken maken over de lonen en arbeidsvoorwaarden in de privésector. De belangrijkste vertegenwoordigers van alle partijen zijn verzameld in de Groep van 10.

Deze Interprofessionele akkoorden - gesloten door de Groep van 10 in de NAR (Nationale Arbeidsraad) - worden al gemaakt sinds de jaren '60. De afspraken worden dan verder uitgewerkt in cao's of wetgeving. Het IPA zelf heeft namelijk geen rechtstreekse werking. Slagen de sociale partners er niet in een IPA te sluiten, zoals bijvoorbeeld in 2005 het geval was, dan ligt de bal in het kamp van de regering.

Het Interprofessioneel akkoord dat nu gesloten werd, legt de krijtlijnen vast voor de besprekingen die gedurende de periode 2019-2020 zullen gevoerd worden door de sociale partners. Het IPA legt de loonnorm vast. Daarnaast bevat het IPA eveneens afspraken omtrent sociale uitkeringen, de verlenging van een aantal maatregelen zoals bijvoorbeeld kadercao's voor SWT (brugpensioen), landingsbanen enz. Verder zal men zich ook buigen over een aantal maatschappelijke uitdagingen.
De loonnorm

In de Belgische sectoren wordt onderhandeld over minimumlonen. Deze moeten alleszins gerespecteerd worden door de ondernemingen die er actief zijn. Ze mogen natuurlijk ook hogere lonen toekennen. Maar hierbij moeten ze de loonkost in de gaten houden. Deze ligt in België immers nog altijd een goede 10 procent hoger dan tegenover onze buurlanden, Duitsland, Nederland en Frankrijk.

Daarom wordt vastgelegd hoeveel de Belgische loonkost maximaal mag stijgen gedurende een periode van twee jaar. Het gaat om een maximale beschikbare marge, wat wil zeggen dat de sectoren en werkgevers deze verplicht moeten naleven, maar ook dat ze deze niet volledig hoeven in te vullen. In het IPA voor 2017-2018 werd een maximale loonmarge van 1,1 procent vastgelegd.

Stand van zaken:

De sociale partners hebben gedurende de nacht van 25 op 26 februari een ontwerpakkoord gesloten. De krachtpunten zijn de volgende. Allereerst werd er een maximale marge voor loonkostenontwikkeling voor de periode 2019-2020 van 1,1 procent afgesproken. Daarnaast gaan ook de minimumlonen omhoog met 1,1 procent per 1 juli 2019 en dit dus bovenop de index. Een werkgroep wordt opgericht om voorstellen te formuleren ter verhoging van het gewaarborgd gemiddeld minimummaandinkomen. Voorts komt er een hogere financiële bijdrage van de werkgevers in de prijs van het openbaar vervoer van de werknemers. De forfaitaire bedragen in CAO nr. 19octies worden verhoogd tot 70 % en vanaf 1 juli 2020 zal de cao ook van toepassing zijn op woon-werkverkeer van minder dan vijf kilometer. Het aantal vrijwillige overuren wordt opgetrokken van 100 u naar 120 u. Tegen 30 september 2019 wordt een interprofessionele regeling gezocht om een alternatieve oplossing te vinden voor het aanwenden van een deel van de ontslagvergoeding, zoals voorzien in artikel 39ter Arbeidsovereenkomstenwet.

Omtrent de werkloosheid met een bedrijfstoeslag en landingsbanen grijpen de sociale partners terug naar het gemeenschappelijk akkoord van 18 december 2014. Tot slot gaan ook de uitkeringen omhoog. De

laagste uitkeringen stijgen met 2,4 procent, terwijl de hoogste stijgen met 1,1 procent. Het akkoord staat nu politiek ter discussie.

Volledige [tekst van het ontwerpakkoord](#)

♦ Ryanair heeft akkoord

De Belgische vakbonden hebben een akkoord gesloten voor alle personeel van de luchtvaartmaatschappij Ryanair. Het langverwachte akkoord komt er na 2 jaar van sociale onrust.

De zomer van 2018 werd een bloedhete sociale zomer voor de directie van de Ierse lagekostenmaatschappij Ryanair. In verschillende Europese landen, waaronder ook België, werd meermaals het werk neergelegd.

Nadat de maatschappij in september 2017 ook al duizenden vluchten had moeten schrappen wegens een gebrek aan vliegend personeel, werden het zo twee jaren die de top van het bedrijf liever snel wil vergeten.

Als geen ander heeft de Ierse luchtvaartmaatschappij vliegen toegankelijk gemaakt voor iedereen. Vanaf €9.99 kan je met wat geluk al een ticket boeken. Het businessmodel van de Ieren is er eentje waar vele andere Europese luchtvaartmaatschappijen jaloers op zijn. Ondanks grote investeringen toch nog winst maken. Ryanair zag de winstmarges jaar na jaar toenemen.

Tot in 2017 en 2018 een sociale bom ontploft. Zowel bij de piloten als bij het cabinepersoneel. Ze klagen over slechte arbeidsvoorwaarden, lage lonen en arbeidscontracten die zo lek zijn als een zeef. Het personeel komt in opstand en er volgen stakingen, van Nederland tot in Italië van in België tot in Ierland.

Piloten verlaten met horden het bedrijf en het achtergebleven personeel is strijdvaardiger dan ooit. De directie van Ryanair blijft echter voet bij stuk houden: "Liever stakingen dan akkoorden te moeten sluiten die onze winstgevendheid in het gedrang brengen".

Dat is het mantra van de flamboyante CEO Michael O'Leary. Maar op de Belgische vakbonden heeft hij zijn tanden de voorbije maanden stuk gebeten.

De twee basiseisen van het personeel tijdens de stakingen afgelopen zomer waren duidelijk. Enerzijds moest het Belgische arbeidsrecht toegepast worden en anderzijds moest de onderlinge discriminatie tussen het personeel een halt toegeroepen worden.

Ryanair heeft namelijk personeel in eigen loondienst, maar het grootste gedeelte - vooral het cabinepersoneel - werkt via onderaanneming voor uitzendkantoren die op het randje van de legaliteit opereren zoals Crewlink.

Daardoor heb je dus personeel dat slechtere voorwaarden heeft en een slechter contract, terwijl er andere personeelsleden zijn die in dienst van Ryanair zijn voor dezelfde functie en andere loon- en arbeidsvoorwaarden hebben. Dit was soms pure sociale dumping en daar stopt Ryanair nu dus mee in ons land.

Vanaf 1 april zal iedereen die voor Ryanair in ons land werkt dus beroep kunnen doen op het Belgische arbeidsrecht. Het personeel zal ook in loondienst komen van de lagekostenmaatschappij. Daarmee schrijft Ryanair zich in in de Belgische traditie van sociaal overleg. De komende maanden zal gesleuteld worden aan verdere akkoorden rond loon- en arbeidsvoorwaarden.

Ryanair heeft lang geweigerd om akkoorden te sluiten met het cabinepersoneel. Piloten zijn onmisbaar, dat beseffen ze. Maar het cabinepersoneel dat door Ryanair gerekruteerd wordt komt vaak uit Oost- en Zuid-Europa waar de werkloosheid groot is. Dit soort mensen is enorm kwetsbaar. Ryanair maakte misbruik van hen. Ze kregen via Crewlink vaak 0-uur contracten. Ze hadden geen garantie op werk en dus ook niet op loon. Met dit akkoord stopt die sociale dumping in ons land.

Ryanair botst in België zo lijkt het wel op de limieten van haar model. De uitzendkantoren waarmee de lagekostenmaatschappij werkt, zoals Crewlink, balanceren op het randje van de legaliteit. Neem daarbij dat de ticketverkoop vorig jaar achteruit is gegaan en de druk van de aandeelhouders op de directie groter werd om akkoorden te sluiten in verschillende Europese landen en je begrijpt meteen waarom de anders zo onbuigzame Michael O'Leary toch groen licht heeft gegeven voor wat de vakbonden een 'historische deal' noemen.

Want uiteindelijk is Ryanair een luchtvaartmaatschappij die geld wil én moet verdienen. En vliegen gaat nu eenmaal niet zonder piloten of zonder cabinepersoneel.

En zo krijgt de Ierse prijsvechter, zo lijkt het wel, een lesje in nederigheid vanwege het Belgische personeel. Bron: VRT

Het wordt tijd dat Ryanair zich aanpast aan de Belgische sociale wetgeving en ons arbeidsrecht. Maar het zou nog beter zijn als de luchtvaartsector één Europees, zelfs mondiaal arbeidsrecht zou hebben. De luchtvaartsector is de ideale (piloot)sector, letterlijk en figuurlijk, om alle sociale wetgevingen binnen de EU -- en waarom niet mondiaal? -- gelijkvormig te maken.

◆ Koopkracht daalt verder

Een belangrijke reden voor de staking was dat de koopkracht gedaald is.

De allerlaagste lonen in ons land zagen het voorbije jaar hun koopkracht dalen, zo blijkt uit onderzoek van het Duitse onderzoeksinstituut WSI.

Daarom willen de bonden een verhoging van het minimumloon naar 14 euro per uur.

Het minimumloon in ons land bedraagt momenteel 9,69 euro per uur. Dat is minder dan in heel wat andere Europese landen, zo blijkt uit een vergelijking door het Duitse Wirtschafts- und Sozialwissenschaftliches Institut (WSI).

In Luxemburg bedraagt het minimumloon 11,97 euro, in Frankrijk 10,03 euro, in Nederland 9,91 euro en in Ierland 9,80 euro. België doet wel beter dan Duitsland (9,19 euro) en Groot-Brittannië (8,85 euro), en de landen uit Zuid- en Oost-Europa.

België is volgens het WSI wel een van de weinige landen binnen de OESO waar de koopkracht van die laagste lonen daalt. De laatste indexering is geleden van 1 september, toen er 2 procent bijkwam. Maar de jaarinflatie bedroeg op dat moment 2,35 procent. Dus de verhoging van het minimumloon volgde de stijging van de levensduurte niet.

Willen we iedereen meekrijgen, dan moet het minimumloon op 14 euro worden gebracht.

Uit de studie blijkt ook nog dat het verschil tussen het minimumloon en het gemiddelde en mediane loon in België groot is in vergelijking met veel andere landen. Zo komt het minimumloon in België uit op 47,2 procent van het mediane loon. Een jaar geleden was dat nog 49,5 procent.

Het wordt tijd om de minimumlonen te verhogen. Maar ook om alle minimumlonen in de EU hetzelfde te maken.

Momenteel zakt België steeds verder weg in het Europese klassement inzake minimumlonen, maar ook hebben de allerlaagste lonen in ons land hun koopkracht het voorbije jaar zien dalen. Er zijn verder nog te veel werkende armen.

Drie ijzersterke argumenten om de minimumlonen te verhogen.

De mensen werken voltijds, maar komen op het einde van de maand niet toe en leven in armoede. Dat is wat wat je op de werkvloer dagelijks te horen krijgt.

Armoede onder werkende mensen is iets van deze tijd. Dat is absoluut onrechtvaardig, want zij dragen bij aan de economie, maar krijgen niet wat het oplevert.

♦ Van Hool blijft staken

Sinds dinsdag 12 februari ligt de productie van bussen en opleggers bij Van Hool in Koningshooikt volledig stil. En dat is geen toeval. De rijke familie Van Hool beleeft gouden tijden. De busbouwers zelf daarentegen, zagen de voorbije jaren hun koopkracht alleen maar achteruit gaan. Toen een afdeling erin slaagde om 1 euro per uur loonsverhoging af te dwingen, was dat het ultieme signaal voor dezelfde eis en een stevige actie in de rest van het fabriek.

Miljoenen euro's winst, grote internationale bestellingen en nieuwe fabrieken in Macedonië en de Verenigde Staten: het gaat busbouwer Van Hool voor de wind. De rijke familie Van Hool beleeft gouden tijden. De busbouwers zelf daarentegen, de 3.500 arbeiders en bedienden, zagen de voorbije jaren hun koopkracht alleen maar achteruit gaan. Door onder andere loonblokkering, de indexesprong en hogere taksen op brandstoffen ging hun reële loon erop achteruit. Toen een afdeling erin slaagde om 1 euro per uur loonsverhoging af te dwingen, was dat het ultieme signaal voor dezelfde eis en een stevige actie in de rest van het fabriek.

De afdeling Service liet de voorbije maanden via werkonderbrekingen verstaan dat de maat vol is. Ze eisten een loonsverhoging en wisten die ook af te dwingen. De directie beloofde een onmiddellijke verhoging van 1 euro per uur en gespreid over de komende twee jaar nog eens een verhoging van 1 euro per uur.

Dat was het signaal voor de andere arbeiders om ook een loonsverhoging van 1 euro te eisen. Ze zetten hun eis meteen kracht bij door het werk neer te leggen, de ene afdeling na de andere. Ze marcheerden collectief naar buiten.

"Ik verdien 15,2 euro per uur en ik kan de eindjes niet aan elkaar knopen," zegt een werknemer van Van Hool. Mijn huur stijgt, de diesel die ik tank voor mijn dagelijkse verplaatsingen wordt duurder ... en voor mijn rugpijn moet ik geneesmiddelen slikken, want werken bij Van Hool is heel zwaar. En de klap op de vuurpijl is dat we niets terugkrijgen voor al die inspanningen. De directie heeft geen respect voor ons."

De eis is te begrijpen. Het uurloon bij Van Hool is niet bepaald hoog voor een grote speler in de sector. Bij Audi bijvoorbeeld bedraagt het uurloon meer dan 18 euro.

De overwinningen die in 2018 behaald zijn, zijn inspiratiebronnen voor de strijd in 2019

Vorig jaar is er veel actie gevoerd en zo zijn er verschillende successen geboekt: bij Aviapartner, Ryanair, Ivago en Lidl. Hoe zijn die overwinningen tot stand gekomen? Door te durven zeggen: het is genoeg geweest! Een eenheidsfront tussen de verschillende afdelingen, vakbonden en werknemers. Een volgehouden actieplan, met economische impact.

In de strijd bij Van Hool zien we verschillende van die kenmerken terug. De werknemers hebben beslist actie te blijven voeren door de afdelingen bij toerbeurt te laten staken. Zo willen ze de productie zo veel mogelijk verstoren en tegelijk vermijden dat de slachtoffers al te zeer de dupe zijn. De mobilisatie in de fabriek van de autobusbouwer is begonnen vlak voor de algemene staking van 13 februari voor meer koopkracht, maar de mobilisatie duurt voort en kan een inspiratiebron zijn voor andere werknemers en bedrijven. Vooral nu de verschillende sectoren samen actie voeren voor de koopkracht en op een moment dat er meer winst wordt geboekt dan ooit – vorig jaar zijn de winsten nog maar eens verdubbeld. Bron: PVDA

De directie van Van Hool, een bedrijf met een paar duizend werknemers, had zich zijn jongste beslissing waarschijnlijk anders voorgesteld. De afdeling Naverkoop van het bedrijf kampt met een groot personeelsverloop, omdat ook bij andere bedrijven veel vraag is naar deze gespecialiseerde medewerkers. Om te voorkomen dat er nog meer medewerkers van deze dienst vertrekken – wat het hele busbouwbedrijf in de problemen kan brengen – gaf de directie deze kleine groep medewerkers één euro opslag per uur.

Personeelsprobleem opgelost, dacht de directie. Maar dat draaide wel wat anders uit. Na een eerste dag commotie bij collega-werknemers leidde het nieuws van de opslag voor de naverkoop-medewerkers de dag erop tot een bedrijfsbrede staking, die nu de tweede week is ingegaan, en volgens de vakbonden nog

weken kan duren. Uit pure wanhoop trok de directie de aangekondigde opslag intussen weer in, maar dat doet de rust niet weerkeren.

Van Hool is allesbehalve het enige bedrijf dat in deze tijden van krapte op de arbeidsmarkt met zijn personeelsbeleid worstelt. "Het is ook geen gemakkelijk gegeven, omdat in sommige discussies werknemers niet altijd even rationeel oordelen", zegt professor Xavier Baeten van de Vlerick Business School. "Zo vroegen we in een recent onderzoek – in samenwerking met vacature.com – of mensen aanvaardden dat jobs waarvoor moeilijk kandidaten te vinden zijn, beter worden vergoed. We vonden het toch verrassend dat veel werknemers dat niet vanzelfsprekend vinden."

Baeten wijst daarnaast ook op het belang van procedures binnen een bedrijf om de hoogte van lonen en eventuele loonstijgingen te bepalen. "Wanneer dat goed, duidelijk en transparant is geregeld, hebben mensen meer begrip voor loonverschillen."

Moeten bedrijven dan maar in het grootste geheim sommige werknemers loonopslag geven? Zowel Brigitte Oversteyns van hr-specialist SD Worx als professor arbeids-relaties Peggy De Prins raden zulke geheimdoenerij ten sterkste af. "Zulke shady deals – schimmige zaken – komen meestal toch uit, of leiden tot een sfeer van wantrouwen die je ook niet op de werkvloer wil hebben", aldus De Prins, verbonden aan de Antwerp Management School (AMS).

"Dé sleutel om je bedrijf niet te laten verzieken door loondiscussies is interne billijkheid. Je moet een fair en transparant vergoedingsbeleid hebben. En je moet daar correct én helder over communiceren, weliswaar zonder dat iedereen elkaars loon tot op de euro hoeft te weten", aldus nog De Prins. "Ik ben ervan overtuigd dat collega's dan wel aanvaardden dat er bijvoorbeeld voor moeilijk te vinden IT'ers andere loonvoorwaarden gelden." Bron: Het Nieuwsblad

VARIA

♦ Wat verandert er in maart?

Zoals elke maand veranderen er ook nu weer enkele zaken. Hierbij een overzicht.

- **Dienstencheques blijven langer geldig**

Dienstencheques die vanaf 1 maart worden uitgegeven, zijn een jaar geldig. Tot nu toe was dat acht maanden.

Vorig jaar vervielen ongeveer een half miljoen dienstencheques. Goed voor 5 miljoen euro die niet besteed werd.

- **Elektriciteitsfactuur gaat beetje omhoog**

Eén onderdeel van de elektriciteitsfactuur, de transmissiekosten, wordt vanaf maart een beetje duurder. Voor een gemiddeld gezin gaat het om 7 euro. Maar omdat in januari andere tarieven gedaald zijn, zou de jaarfactuur dit jaar toch lager moeten uitvallen dan in 2018.

- **Aanvraag indienen voor sloop- en heropbouwpremie**

Vanaf vrijdag kan je op de meeste plaatsen in Vlaanderen een aanvraag indienen voor een premie van 7.500 euro voor het slopen van een gebouw om er een woning of appartementsgebouw op te trekken. De premie geldt alleen voor particulieren, en alleen als ze hun aanvraag tot omgevingsvergunning indienen voor eind oktober dit jaar. Ze is ook niet overal in Vlaanderen geldig: alleen buiten de dertien steden waar er al langer een btw-tarief is van 6 procent voor sloop en heropbouw. Dat betekent: overal in

Vlaanderen, behalve in Aalst, Antwerpen, Brugge, Dendermonde, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare en Sint-Niklaas.

- **Mobiliteitsbudget kan van start gaan**

Het mobiliteitsbudget kan, in theorie, op 1 maart in werking treden. In de praktijk zal het waarschijnlijk wel 1 april zijn vooraleer werknemers van het systeem gebruik kunnen maken. Met het mobiliteitsbudget krijgen werknemers met een bedrijfswagen, of wie daarvoor in aanmerking komt, in de plaats jaarlijks een budget ter beschikking. Dat budget stemt overeen met de totale kosten van de bedrijfswagen.

Intussen bestaat al een goed jaar de “cash for car”-regeling of mobiliteitsvergoeding, waarbij werknemers hun bedrijfswagen kunnen inruilen voor een licht belaste vergoeding. Maar dat systeem kan maar weinig mensen overtuigen.

- ♦ **De federale verkiezingen 2019**

Op zondag 26 mei 2019 trekken alle meerderjarige Belgen naar de stembus voor de verkiezingen voor het Europees parlement en de regionale parlementen.

Begin februari nam Joke Schauvliege ontslag als Vlaams minister van Natuur, Landbouw en Omgeving. Schauvliege kwam onder vuur te liggen na een toespraak waarin ze het klimaatprotest van de afgelopen weken afdeed als een georganiseerd complot tegen haar. Vooral de uitspraak dat “de Staatsveiligheid dat heeft bevestigd”, waarvan ze achteraf moest toegeven dat die niet klopte..

Joke Schauvliege (CD&V) bood haar ontslag aan op een persconferentie. “Ik heb een niet gecontroleerd gerucht voor waar aangenomen”, zei een zwaar aangeslagen Schauvliege in tranen.

Een reeks haatmails die daarop volgde op haar gsm zorgden voor veel emotie waardoor ze niet meer normaal kon communiceren.

Het was niet de eerste keer dat Schauvliege onder vuur kwam te liggen want ook het bosdecreet en de ruimtelijke ordeningswetgeving moest ze geregeld aanpassen of zelfs stopzetten, na hevige kritiek.

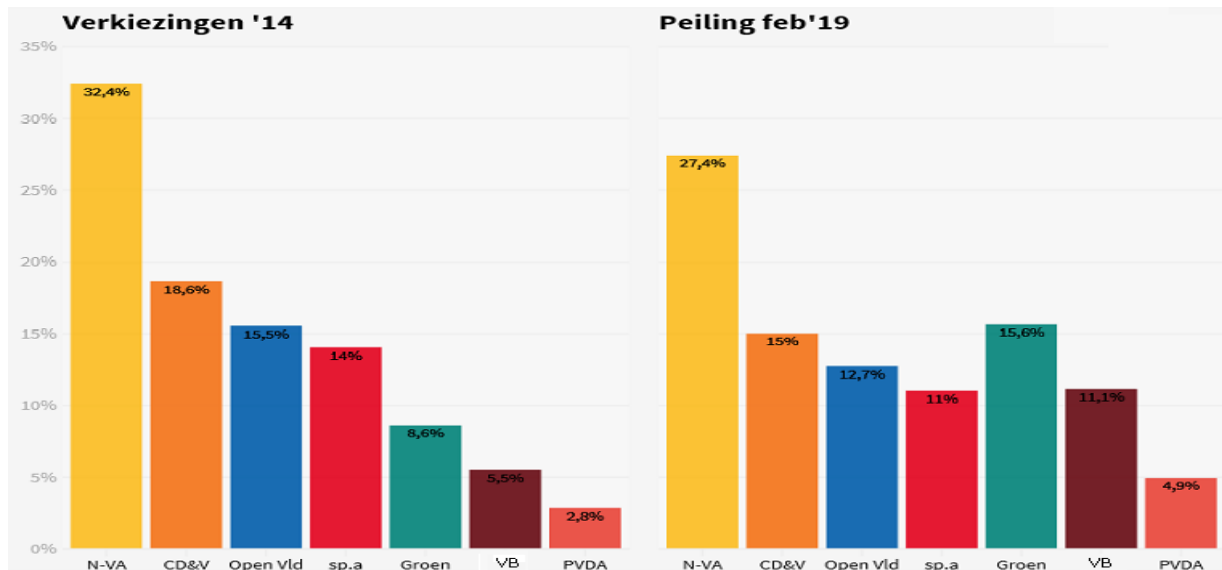

Iedereen kan fouten maken, maar een minister mag niet te veel fouten maken.

Als troost voor de minister, nog een liedje: Oops!...! Did It Again

https://www.youtube.com/watch?v=DEsqGOHo0nl&start_radio=1&list=RDEsqGOHo0nl

De laatste peilingen in februari geven volgende verkiezingscijfers.

◆ Weinig vertrouwen in Justitie

De Vlamingen hebben niet veel vertrouwen in onze overheidsinstellingen.

Het gaat niet goed met justitie, dat blijkt uit een bericht van Kluwer van eind 2016.

De eerste voorzitters van de hoven van beroep en arbeidshoven zeiden toen: 'De bijkomende lineaire en blinde besparingsmaatregelen leggen de dagelijkse werking van justitie droog'.

Dat pessimisme lijkt nu ook te zijn overgeslagen op de burgers. Uit een enquête die de KU Leuven en Wolters Kluwer in augustus 2016 hielden, onder burgers en juridische actoren, blijkt dat het vertrouwen van de rechtzoekende in justitie gekelderd is tegenover 2014. 60 procent meent dat niet alle burgers gelijk worden behandeld door de rechter, meer dan de helft vindt dat hij zijn zaak niet gemakkelijk voor de rechter kan brengen. Een overgrote meerderheid vindt dat veroordeelden hun volledige straf moeten uitzitten. 'Justitie staat onder druk.

Globaal gezien vindt ongeveer de helft van de ondervraagden dat een rechtzoekende makkelijk een zaak voor de rechtbank kan brengen. Maar magistraten zijn daarover een stuk positiever dan advocaten en rechtzoekenden zelf (een goede 65 procent tegenover 56 en 46,4 procent).

De respondenten werd ook gevraagd of de rechter volgens hen een conflict tussen partijen oplost, dan wel nog meer aanwakkert. Daar vindt bijna een kwart van de advocaten (24 procent) dat een rechter het conflict nog meer aanwakkert. Bij de zittende magistratuur vindt 99 procent dat ze een conflict oplossen. Bij burgers is een gemengd beeld te zien: bij wie al contact had met de rechtbank, vindt 1 op 5 dat de rechter het conflict aanwakkert. Dat is 12,8 procent bij wie nog niet in contact met de rechtbank was gekomen.

Een blijvend pijnpunt is de onduidelijke rechtstaat. En opmerkelijk: maar liefst 68,5 procent van de juridische professionals vindt de juridische taal onvoldoende duidelijk. Nog meer burgers vinden dat, en dat aantal lijkt alleen maar toe te nemen (63 procent in 2014 en 86,2 procent in dit onderzoek).

Maar 40 procent van de rechtzoekenden vindt dat iedereen gelijk behandeld worden door de rechtbank. Juridische professionals zijn positiever, maar ook daar is er een groot verschil tussen advocaten en magistraten. Van de advocaten is 59 procent akkoord met de stelling dat iedereen gelijk behandeld wordt, bij parketmagistraten is dat dik 87 procent, bij de zetel 95 procent. Een kwart van de rechtzoekende meent dat een robot objectiever recht zou spreken.

Ander opvallend verschil: juridische professionals staan een stuk positiever tegenover een vervroegde vrijlating van gedetineerden dan burgers. Bij de burgers vindt 76 procent dat gedetineerden tot het einde van hun straf in de cel moeten blijven. Dat is een stijging van maar liefst 15 procent tegenover 2014.

Van alle verschillende (overheids)instellingen had de Vlaming in 2018 het meeste vertrouwen in het onderwijs en de politie en het minste in de Kerk.

Uit de cijfers blijkt dat de Vlaming vooral veel vertrouwen heeft in het onderwijs en de politie. Zo heeft 70 procent van de Vlamingen veel vertrouwen in het onderwijs en 57 procent in de politie. Het zijn de enige twee instellingen die het vertrouwen genieten van een meerderheid van de Vlamingen. In vergelijking met tien jaar geleden is het opvallend dat het vertrouwen het meest is gestegen in de politie (van 44 procent naar 57 procent) en het leger (van 28 naar 42 %).

Van alle bevroegde instellingen scoort de Kerk het laagst, bijna de helft van de Vlamingen zegt weinig of heel weinig vertrouwen te hebben in de Kerk. Daarmee hinkt de Kerk ver achterop de tweede instelling die het minst vertrouwen krijgt van de Vlaming, de vakbonden. Het vertrouwen in de Kerk is tussen 2008 en 2018 trouwens bijna gehalveerd van 20 procent naar 11 procent.

Ook is er een duidelijk verschil tussen hooggeschoolden en laaggeschoolden. Over het algemeen neemt het vertrouwen in de verschillende instellingen toe naarmate men hoger geschoold is. Uitzonderingen hierop zijn het hogere vertrouwen in de kerk en de koning bij laaggeschoolden. Het gaat om een bevraging, afgenomen in 2018, bij zo'n 1.500 Vlamingen naar hun opvattingen en gedragingen rond tal van maatschappelijk relevante thema's. Bron: Kluwer en Knack

◆ Nood groot bij voedselbanken

Vorig jaar hebben voor het eerst meer dan 150.000 mensen aangeklopt bij de Voedselbanken. Dat meldt de Belgische Federatie van Voedselbanken, die dit jaar haar dertigste verjaardag viert. De vzw lanceert vrijdag en zaterdag een nieuwe campagne, waarin gefocust wordt op de rol die elke burger kan spelen om de Voedselbanken te steunen.

In 2017 werden 157.151 hulpbehoevenden geholpen, of 13.864 meer dan een jaar eerder (143.287). Op 5 jaar tijd is het aantal hulpbehoevenden met 30 procent gestegen, op 10 jaar tijd gaat het zelfs op 45 procent. Vorig jaar werd 16.488 ton voedsel ingezameld, tegenover 15.094 ton in 2016. In 2018 bestaan de Voedselbanken 30 jaar.

'Deze verjaardag geeft ons een dubbel gevoel. Langs de ene kant zijn wij bijzonder fier op onze medewerkers en op de resultaten die we kunnen voorleggen na 30 jaar', aldus gedelegeerd bestuurder Jef Mottar. 'Langs de andere kant is onze innigste wens eigenlijk dat we overbodig zouden worden. Maar zo ziet het er niet naar uit, integendeel, jaarlijks groeit het aantal erkende minderbedeelden dat wij kunnen helpen verder. Onze werking blijft dus absoluut noodzakelijk en daarom willen we nu een versnelling hoger schakelen. Wij laten niemand in de steek!'

Om de capaciteit uit te breiden en verder te professionaliseren hebben de Voedselbanken meer middelen nodig. Mede daarom lanceren ze hun nieuwe campagne #socialbank en een nieuwe slogan 'Samen solidariteit voeden'. Twee ambassadeurs, chef Julien Lapraille en voedingsdeskundige Sandra Bekkari, zetten mee hun schouders onder het project, en de Voedselbanken spraken ook enkele online influencers in om de aandacht te vestigen op de activiteiten van de vzw. '

Sinds enkele jaren merken wij bij de Belgische bevolking een zekere terughoudendheid wat giften betreft. Wij kunnen hen echter geruststellen - de middelen worden bij ons goed aangewend en wij werken op volledig transparante wijze met een minieme werkingskost van 15 eurocent per verdeelde kilo voedsel, mede dankzij de inzet van de vele vrijwilligers. Dit betekent dat elke gift van 1 euro resulteert in 6,50 kilo voedsel', zegt voorzitter van de Belgische Federatie van Voedselbanken.

'Naast die algemene terughoudendheid ervaren we soms ook een vorm van vermoeidheid tegenover de Voedselbanken. We bestaan als organisatie reeds zo lang en onze activiteiten blijven grotendeels onzichtbaar voor het grote publiek. Bovendien zijn er ondertussen ook andere organisaties actief op het domein van hongerbestrijding. We juichen deze diversificatie toe, maar het maakt dat onze relevantie soms in twijfel wordt getrokken.'

Samen met de campagne lanceren de Voedselbanken ook een nieuw giftkanaal: door 'Food' te sms'en naar 3060 kan iedereen een bijdrage van 2 euro overmaken. De Belgische Federatie van Voedselbanken vertegenwoordigt negen Voedselbanken die verantwoordelijk zijn voor de herverdeling van levensmiddelen aan erkende caritatieve verenigingen.

Ze ontvangen levensmiddelen van het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD), maar ook producten geschonken door de voedingsindustrie, door grote bedrijven uit de distributiesector, door groenten- en fruitveilingen en ook via het organiseren van verschillende voedselinzamelingen bij het grote publiek. Volgens de meest recente cijfers van handelsfederatie Comeos schonken de supermarkten in 2016 3.700 ton voedsel, goed voor 7,5 miljoen maaltijden.

Bron: Knack

BOEKEN

◆ Grijsgedraaid

Waarom we bang moeten zijn om oud te worden? ISBN: 9789460017483

Auteur: Ann Peuteman

Op een dag komen ze je huis binnen. Ze nemen je rijbewijs in beslag en brengen je oude Volvo naar een opkoper. Je moet een document ondertekenen waardoor

je het beheer van je bankrekeningen en beleggingen afstaat. Zelf koken mag niet meer. In plaats daarvan krijg je elke dag een voedzame maaltijd aan huis geleverd. Voor jou geen frieten of pizza meer. Wil je nog vrijen, dan moet je dat zo stil en snel mogelijk doen. Er kan immers elk moment iemand binnenkomen. De misdaad die zo'n straf legitimeert? Je bent de 80 voorbij.

In Grijsgedraaid toont journaliste Ann Peuteman hoe we oudere mensen alles uit handen nemen wat het leven leuk maakt. 80-plussers Paula D'Hondt, Fons Verplaetse en Eva Bal getuigen hoe moeilijk het daardoor is om te blijven wie je altijd al was. Al kan het ook anders.

◆ Leerkrachten en hun loopbaan

In het boek 'Leerkrachten en hun loopbaan' doorgronden we de loopbaan van leerkrachten. Wie stroomt er in het beroep in? Hoe worden beginnende leerkrachten begeleid? Hoe verloopt hun evaluatie? Hoe gaan we om met de eindeloopbaan van leerkrachten?

We laten vooral de leerkrachten zelf aan het woord over wat hen drijft, wat er overblijft van hun idealen, wat hen blij maakt en wat er beter kan. Maar ook de verschillende onderwijsvakbonden doen hun verhaal: welke antwoorden bieden overheid en politiek? Waar knellen de schoentjes? En wat zijn de maatschappelijke uitdagingen?

'Leerkrachten en hun loopbaan' is een inspirerend boek voor iedereen die zich in het onderwijswerkveld beweegt of overweegt in het onderwijs in te stromen. Dit boek maakt deel uit van de reeks 'Beleid voeren in het onderwijs'. Abonnees op deze reeks ontvangen deze pockets aan voordeeltarief. De boeken zijn ook afzonderlijk verkrijgbaar, zonder abonnement.

In de reeks 'Beleid voeren in het onderwijs' worden actuele thema's uitgediept die raakvlakken hebben met zowel onderwijsbeleid als school- en klaspraktijk. Voor leerkrachten, directeurs, schoolbestuurders, leraren-opleiders, beleidsverantwoordelijken en iedereen die zich betrokken voelt bij hedendaagse ontwikkelingen in het onderwijs. Gastauteurs leveren kwaliteitsvolle bijdragen op basis van hun expertise en ervaring, de coördinatie is in handen van een door Uitgeverij Politeia divers samengestelde redactieraad.

◆ Karl Marx: zijn leven

Jeugd in Trier en studentenjaren (1818 – 1841)

Karl Heinrich Marx, de voornaamste grondlegger van de leer die ook het wetenschappelijk socialisme wordt genoemd, werd geboren op 5 mei 1818. Zijn geboortestad Trier, de oudste stad van Duitsland, was gelegen in het dal van de neder Moezel en maakte in die tijd deel uit van de Pruisische Rijnprovincie.

Marx groeide op onder de tegenstrijdige invloeden van de aanvallen op de democratische verworvenheden van de Franse Revolutie van 1789-1815 door de in hun macht herstelde Europese vorstenhuizen enerzijds en een liberale opvoeding anderzijds die vooral van vaderszijde sterk de stempel droeg van de achttiende eeuwse verlichting. Tegenover de religieuze onverdraagzaamheid en de achterlijke beperkingen op de vrije meningsuiting van de Pruisische monarchie stond het beschaafde en open klimaat van het gezin van Heinrich Marx, die zelf om redenen van religieuze intolerantie in 1816 zijn Joodse afkomst moest loochenen door over te gaan tot de Lutherse kerk en afstand moest doen van zijn oorspronkelijke naam Hirschel.

Reeds op de middelbare school maakte de jonge Karl Marx kennis met de politiemethoden die de Pruisische staat gebruikte in zijn strijd tegen de democratische oppositie. In 1833 werd één van Marx'

medeleerlingen na een doorzoeking van het gymnasium van Trier ingerekend wegens het bezit van een brochure met de toespraken gehouden op de revolutionaire demonstratie aan de ruïnes van het kasteel van Hambach (27 mei 1832). De school stond onder streng politietoezicht en verschillende leraren, waaronder de rector van de school werden uit hun positie ontzet wegens hun sympathieën voor de Franse julirevolutie van 1830 en progressieve opvattingen in het algemeen.

Na de voltooiing van zijn middelbare studies liet Marx zich, in 1835, inschrijven aan de universiteit van Bonn met de bedoeling er rechten te gaan studeren. Na een “verloren jaar” werd hij door zijn vader doorgestuurd naar de strengere universiteit van Berlijn om er de studie van de rechtsgeleerdheid verder te zetten. Maar al spoedig ruilde Karl Marx zijn cursussen recht in voor colleges filosofie en geschiedenis. In 1841 promoveerde Marx tot doctor in de wijsbegeerte met een verhandeling “Over het verschil tussen de Demokritische en Epikureïsche natuurfilosofie”, een onderwerp dat door Marx werd aangegrepen om een scherpe aanval te richten tegen de achterlijkheden van de Pruisische staatskerk en zich openlijk op de lijn te zetten van de jonge burgerlijke intellectuelen die de denkmethode van de in 1831 overleden Duitse filosoof Georg Wilhelm Friedrich Hegel gebruikten als instrument om de instellingen van de Pruisische maatschappij en in het bijzonder de religie onder vuur te nemen. Marx was wel zo verstandig om zijn verhandeling niet voor te leggen aan een Berlijnse jury en stuurde haar op naar het liberalere Jena, dat hem uiteindelijk zijn diploma overhandigde.

Als radicaal democraat bij de Rheinische Zeitung (1842 – 1843)

Marx streefde aanvankelijk een academische carrière na. Maar zijn ambities werden doorkruist door de strenge politiek van de Pruisische censuur, die in 1832 Feuerbach al had ontmaskerd als auteur van een anoniem pamflet tegen de idee van de onsterfelijkheid der ziel, hem in 1836 nog eens de toegang tot de universiteit had geweigerd en in 1841 nog de jonge liberale filosoof en vrijdenker Bruno Bauer een leerstoel weigerde in Halle en Bonn.

Marx zocht dan maar een ander platform voor zijn liberaal democratische denkbeelden en vond dit in de oppositiepers van de progressieve bourgeoisie uit het Rijnland. Marx' werk in de redactie van de Rheinische Zeitung, die begon te verschijnen vanaf 1 januari 1842 in Keulen en bedoeld was als tegengewicht tegen de conservatieve Köllnische Zeitung, vormde niet alleen zijn eerste ervaring met de politieke strijd tegen de heersende machten van Europa, maar was tegelijkertijd ook de eerste test voor zijn leiderscapaciteiten. Marx was op dat ogenblik nog niet gewonnen voor het communisme. De eerste dag van zijn nieuwe positie als hoofdredacteur in oktober 1842 verscheen er in de Rheinische Zeitung van zijn hand zelfs een redactioneel artikel waarin hij met klem de beschuldigingen van een andere burgerlijke krant, de Augsburgische Allgemeine Zeitung, als zou de redactie van de Rheinische Zeitung volledig uit communisten bestaan, van de hand wees. Marx moet men dan nog situeren in de uiterst linkse vleugel van de burgerlijke oppositie, het deel van de burgerij dat de revolutionaire tradities van 1792-1794 trouw gebleven was, maar wel de private eigendom verdedigde.

Onder Marx' leiding begon de krant, door haar steeds openlijker aanvallen op de Pruisische politiek, de aandacht te trekken van de censuur. Stelselmatig ontmaskerde Marx de pogingen van het Pruisische bestuur om zichzelf aan de publieke opinie voor te stellen als welwillend ten opzichte van politieke hervormingen als hypocriete schaamlapjes voor een onverminderd reactionair beleid. (zoals bvb. Marx' reeks over de werkzaamheden van het Rijnlandse deelparlement dat door de Pruisische koning was ingesteld om de schijn van democratie hoog te houden, maar in feite niets te zeggen had, behalve als het ging om de verdediging van het adellijk grootgrondbezit natuurlijk. Ook de bijdragen van Marx over de schrijnende uitbuiting en onderdrukking van de boeren en plattelandsarbeiders uit de Moezelstreek droegen bij tot het radicale imago van het blad.

Op 9 januari 1843 besliste het ministerie van Friedrich Wilhelm IV tot de onderdrukking van de oppositionele pers. Boven op een reeks bijzondere censuurmaatregelen kreeg de Rheinische Zeitung een publicatieverbod door de strot geramd dat, als toegeving aan de aandeelhouders, weliswaar slechts zou ingaan per 1 april, maar in combinatie met de heersende censuur...

Lees verder via: <https://nl.marxisme.be/1995/11/karl-marx-zijn-leven/>

♦ Warm, welkom en wederkerig

'Warm, welkom en wederkerig' is hét inspiratieboek voor kleuterscholen om te werken aan een goede, wederkerige ouderschoolsamenwerking.

Zeven proeftuinen – bestaande uit kleuterscholen, voorschoolse voorzieningen en externe partners – zijn ingestapt in het AMIF-project 369 'kleuterparticipatie via ouderbetrokkenheid'. Zij hebben twee jaar (2017-18) geëxperimenteerd met nieuwe vormen en acties inzake een goede ouderschoolsamenwerking.

Door een toenemende diversiteit aan gezinnen in onze samenleving worden scholen immers uitgedaagd om het 'routineuze' handelen te doorbreken, en om in dialoog te gaan met ouders die niet of onvoldoende vertrouwd zijn met ons kleuter-onderwijssysteem.

Dit boek wil andere kleuterscholen inspireren, en bij uitbreiding het lager onderwijs, de kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning, en alle schoolnabije en externe partners die van ver of dicht betrokken zijn bij de ondersteuning van gezinnen met jonge kinderen. Het staat boordevol praktijken en verhalen uit de proeftuinen, tips en suggesties om zelf ook aan de slag te gaan.

Download het boek hieronder, of bestel het gratis. Je betaalt enkel de verzendingskosten.

https://vbjk.be/files/attachments/.1015/boek_kleuterparticipatie_DEF_lowres_download.pdf

♦ Liefde

Dirk De Wachter is een van de bekendste psychiaters van België. Hij is professor aan de KU Leuven en probeert onze tijdsgeest psychologisch te vatten. Dat maakt hem ook een geliefd commentator in de media: hij verklaart de actualiteit en de hoe mensen tegenwoordig leven en reageren vanuit een psychologisch perspectief.

Samen met Pat Donnez ging hij in de radioreeks 'Dat heet dan gelukkig zijn' na hoe gelukkig leven mogelijk is en de neerslag van dat onderzoek kwam later uit in boekvorm. Geen enkel thema is zo vaak beschreven in literatuur, muziek en kunst als de liefde. Toch blijft de mens op zoek naar haar ware aard. We denken haar te kunnen definiëren en vatten maar merken steeds weer dat we tekortschieten. Liefde is ondoorgrondelijk maar levensnoodzakelijk. In dit boek beschrijft Dirk De Wachter, auteur van *Borderline Times* (2012), hoe de liefde in haar voortbestaan bedreigd wordt door het hedendaagse consumentisme en de kwalijke illusie dat alles maakbaar is. Liefde. Een onmogelijk verlangen is een pleidooi om gewoon te doen. Want alleen dan, als we niks forceren, kan de liefde in volle glorie verschijnen.

ANTIPESTTEAM

♦ Move tegen pesten

Van 22 februari tot 1 maart 2019 was er een antipestweek in scholen.

Ook dit jaar is het uithangbord van de Vlaamse week tegen pesten de Move tegen pesten.

Wat kan je allemaal doen?:

- Ga met je klas in gesprek over pesten aan de hand van de actiefiche
- Gebruik de Facebook-omslag van de week tegen pesten op jouw profiel of gebruik één van de Facebook-profielkaders op je profielfoto: profielkader met balk links of profielkader met balk onderaan.
- Ga in gesprek met je klas aan de hand van een film. Kinopolis vertoont tijdens de week van het pesten een film voor lager onderwijs en voor secundair onderwijs met bijhorend lespakket. In de plaatselijke bibliotheek vind je veel boeken over dit thema.
- Volg op Ketnet van maandag 25 tot donderdag 28 februari het programma STIP IT en onderteken het Manipest
- Leerlingen van het secundair onderwijs vinden tijdens de week van het pesten op het jongerenplatform Wat Wat straffe video's en ander materiaal
- Op vrijdag 1 maart volgt de apotheose van de actie: een Antipestival.

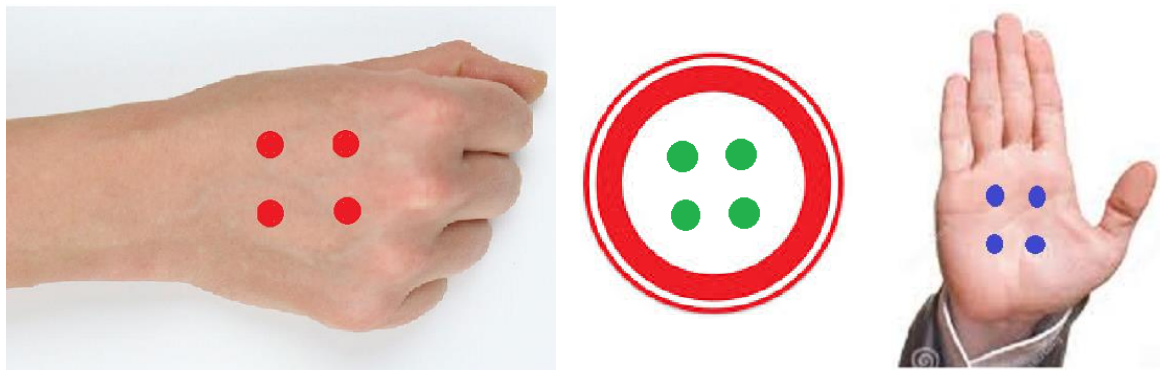
Met onder meer optredens van Regi en Tourist Le MC. Tijdens het Antipestival reikt Ketnet voor het eerst een Move tegen pesten-award uit

En natuurlijk is er buiten deze week ook actie tegen pesten nodig. Op de website 'kieskleurtegenpesten' en in de brochure 'werken aan een verbindend schoolklimaat' vind je inspiratie voor een goed antipestbeleid.

<https://www.kieskleurtegenpesten.be/over-ons/leden>

<https://www.youtube.com/watch?v=31lwmNe1Bm4>

<http://pro.g-o.be/nieuws/3931>

**Zet vier stippen op je hand en doe de Move tegen pesten.
Zo laat je zien dat je tegen pesten bent. Deel dit met #stipit**

♦ Psychologen terugbetaald

Vlak voor de start van de terugbetaling van een bezoek aan de psycholoog, blijkt dat opvallend weinig Vlaamse psychologen willen meewerken. Dat berichten de Mediahuis-kranten. Minister van Volksgezondheid Maggie De Block (Open Vld) houdt echter vast aan de uitvoering van de wet: "Patiënten zullen zelf wel uitmaken of ze 45 of 60 euro willen betalen."

Minister Maggie De Block (Open Vld) trekt per jaar 22,5 miljoen euro uit en wil zo 120.000 mensen helpen met een "matige" depressie, angststoornis of alcoholverslaving. Zij kunnen vanaf begin maart aan sterk verlaagd tarief hulp krijgen. In het nieuwe systeem wordt het tarief voor de psychologen op 45 euro gelegd. De patiënt moet 11 euro betalen per sessie, de overheid past de rest bij. Een consultatie kost nu gemiddeld 60 euro per uur.

"Concreet betekent dit dat je als psycholoog eigenlijk 20 procent van je omzet inlevert", zegt Koen Lowet van de Vlaamse beroepsvereniging VVKP. Die riep uit onvrede met het nieuwe systeem van meet af aan op zich niét in te schrijven.

In sommige regio's raakt amper 10 procent van de vacatures ingevuld. In Limburg werden 220 psychologen gezocht en willen er maar 10 meewerken. In het noorden van West-Vlaanderen zijn dat er 14 op 132.

"Er zijn netwerken waar de patiënten vanaf maart wel degelijk zullen terechtkunnen", reageert Maggie De Block in De ochtend op Radio 1 op het nieuws over het gebrek aan animo bij de psychologen. "De patiënten zullen dan zelf wel uitmaken of ze naar een psycholoog gaan waar ze maar 45 euro moeten betalen of naar een waar ze 60 euro moeten betalen",

De terugbetaling van psychologische hulp moet eerstelijns hulp toegankelijker maken, zegt De Block. "Die is er in ons land veel te weinig. We kennen wel een psychologische hulpverlening die zeer gespecialiseerd is, maar dan moet men al doorverwezen worden. De eerstelijns hulp van een psycholoog komt nu vaak erg laat", aldus De Block.

De Block toont zich niet onder de indruk van het feit dat er in Vlaanderen maar weinig psychologen in het systeem zouden willen meestappen. "Eén Vlaamse beroepsgroep doet aan actief gelobby zodat zijn leden zich niet in deze conventie zouden inschrijven. Ze zijn het niet eens met die 45 euro per consultatie en houden vast aan het tarief van 1 euro per minuut, of 60 euro per consultatie van een uur."

"Ik ga verder met de uitvoering van deze wet want hij is goed voor de patiënt", zegt De Block. "Er zijn netwerken waar de patiënten vanaf maart wel degelijk terecht zullen kunnen. Ze zullen dan zelf wel uitmaken of ze naar een psycholoog gaan waar ze maar 45 euro moeten betalen of naar een waar ze 60 euro moeten betalen."

◆ Negatief gedrag op het werk

Niet alleen in scholen zijn er pestproblemen, ook op het werk zijn er problemen.

Een op de zeven werknemers in ons land rekent wekelijks af met pesterijen door collega's of leidinggevenden. Schrikwekkend veel, en dus hoog tijd om ook op de werkvloer een vuist te maken tegen pesten. Met een degelijk preventiebeleid moet dat lukken.

Uit onderzoek van de externe preventiedienst IDEWE weten we immers dat 14,8 procent van werknemers in ons land wekelijks met pesterijen te maken krijgt. In de industrie en bij de overheid klimmen die cijfers zelfs tot respectievelijk 21,3 en 19,7 procent. Dat is veel, maar de statistiek verdient gelukkig ook nuance.

"Het betekent immers niet dat één op de zeven werknemers in ons land letterlijk slachtoffer is van pesten", legt Elfi Baillien, professor aan de KU Leuven uit. "Wat IDEWE gedaan heeft, is kijken naar welke negatieve gedragingen werknemers ervaren. Hoe vaak worden ze beledigd? Wordt er soms informatie voor ze verzwegen? Hebben ze de indruk dat ze worden uitgesloten? Dat is iets anders dan het aantal effectieve slachtoffers van pesten in kaart brengen. We spreken van slachtoffers als werknemers gedurende lange tijd met meerdere van die negatieve gedragingen afrekenen en er ook mentaal en/of fysiek onder lijden. Ze slapen slecht, hebben angst om te gaan werken, zijn gedemotiveerd. Wanneer we die definitie hanteren, dan komen we uit op 3,6 procent." Vertaald naar de totale werkende bevolking (4,5 miljoen Belgen) zou dat willen zeggen dat 162.000 mensen in ons land op korte tijd risico lopen om uit te vallen als gevolg van pestgedrag.

Baillien is zelf al veertien jaar bezig met onderzoek naar pesten op het werk. Als haar in die tijd een ding duidelijk is geworden, dan wel dat de oorzaak eerder moet gezocht worden bij werkomstandigheden dan bij persoonlijkheidskenmerken. En verrassend, het is vooral stress die eruit springt als verklaring. Hoger werkritme, nakende herstructureringen, weinig autonomie, de komst van een nieuw baas, onduidelijkheid over het takenpakket, te weinig uitdaging.

Al die factoren zetten werknemers onder druk en dat blijkt de ideale voedingsbodem voor pesterijen.

Bron: De Morgen

◆ Week van de lentekriebels

Heb je opgroeiende kinderen? Maak ze dan weerbaar op alle gebieden. Zij hebben ook nood aan een gezonde seksuele ontwikkeling.

Die seksuele ontwikkeling begint al vroeg. Zelfs als ze heel klein zijn, leren ze al van alles over liefde, relaties en seksualiteit. Het gaat ook over liefde, relaties, lekker in je vel zitten, zeggen wat je wel en niet wilt, trots zijn op je lichaam en vriendschap.

Waarom is seksuele opvoeding belangrijk?

Een goede seksuele opvoeding is van belang om ervoor te zorgen dat je kind:

- beter voor zichzelf kan opkomen in relaties;
- beter weet wanneer het aan verkering en seks toe is;
- weet waarom veilig vrijen belangrijk is;
- meer zelfvertrouwen krijgt.

Hoe doe je dat?

Seksuele opvoeding is meer dan alleen seksuele voorlichting geven. Wat houdt het nog meer in?

- Je kind knuffelen. Zo laat je je kind voelen dat het lief en belangrijk is.
- Een voorbeeld zijn. Praat je ruzies uit met je partner? Kinderen leren daarvan dat dat normaal is en zullen dat later in hun eigen relatie ook eerder doen.
- Regels geven. Mag je kind seks hebben voor het huwelijk? Mag je dochter sexy kleding dragen? Mag je zoon blijven slapen bij zijn vriendinnetje? Als ouder geef je aan welke normen en waarden je belangrijk vindt.

Opvoeden doe je altijd

Seksuele opvoeding geef je vaak al ongemerkt. Je bent namelijk altijd een voorbeeld voor je kind. Dus of je nou wel of geen seksuele voorlichting geeft, je kind doet na hoe jij met liefde, relaties en seks omgaat.

Zelfs als je niet over seks praat met je kind, ben je aan het opvoeden. Dan leert je kind namelijk dat praten over seks iets is om je voor te schamen.

Hoe kun je je kind steunen in de puberteit?

Het belangrijkste wat je kunt doen is laten merken dat je zoon of dochter naar je toe kan komen met vragen en problemen. Veel pubers vinden het ongemakkelijk om seksualiteit met hun ouders te bespreken. Maar ze vinden het wel fijn dat ze bij hun ouders terecht kunnen als dat nodig is.

Voor kinderen en jongeren is praten over grenzen en weerbaarheid bijzonder belangrijk. Sensoa stelt lesmaterialen per leeftijdscategorie en tips bij het geven van relationele en seksuele vorming voor. Week van de lentekriebels - 18 tot 22 maart 2019

<https://www.opvoeden.nl/puber/opvoeding-en-gedrag/seksuele-opvoeding/>

<https://www.sensoa.be/week-van-de-lentekriebels>

◆ Het recht om je kleinkinderen te zien

Elke dag trekken 2 grootouders naar de familierechtbank in de hoop opnieuw contact te krijgen met hun kleinkinderen. N-VA dient een wetsvoorstel in om hen daarbij meer armsglag te geven.

Geen grotere voldoening voor oma's en opa's dan hun kleinkinderen zien groeien. "Steeds vaker zien we evenwel dat de relatie vertroebelt, veelal na een scheiding of het overlijden van één ouder", zegt N-VA-Kamerlid Goedele Uyttersprot, die de cijfers opvroeg bij justitieminister Koen Geens (CD&V).

In Vlaanderen heeft gemiddeld 10 procent van de kinderen met gescheiden ouders geen contact meer met de grootouders aan vaderskant. Aan moederskant gaat het om 5 procent. De groep opa's en oma's die geen andere uitweg meer zien dan naar de rechter te stappen, groeit gestaag. "In 2017 werden 711 dossiers van grootouders of grootouderkoppels ingeleid bij de familierechtbank. Dat zijn er twee per dag. Vijf jaar eerder waren het er nog maar 525. Voor die opa's en oma's start vaak een lang en pijnlijk proces. Bovendien zijn er verschillen tussen de gerechtelijke arrondissementen in de toekenning of afwijzing van het omgangsrecht."

Om de regeling bij te sturen, dient Uyttersprot een wetsvoorstel in. Daardoor moet sneller een bemiddelaar kunnen worden ingeschakeld. De familierechtbank zal het omgangsrecht enkel nog kunnen weigeren als dat ingaat tegen het belang van het kind, en de rechter zal een weigering altijd moeten motiveren. Bron: HLN

www.antipestteam.be

Voor alle verdere informatie, zie:

www.neutr-on.be

Samen tegen corruptie en onrecht

Stuur deze Nieuwsbrief verder naar familie, vrienden en kennissen, a.u.b.

Wie geen Nieuwsbrief meer wil ontvangen kan zich, op eenvoudig verzoek, uitschrijven via neutron.vakbond@skynet.be